

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 222 (4964) 27 noyabr 2015-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Azərbaycan İslam dəyərlərinin təbliği istiqamətində dünyada fəal iş aparır"

*Prezident İlham Əliyev ISESCO
Baş Konfransının XII sessiyasının
açılışında iştirak edib*

Səh → 2

Mehriban Əliyeva: "Tolerantlıq
Azərbaycan cəmiyyətinin
həyatında güclü ənənəyə
çevrilib"

→ 3

"Azərbaycana dost ölkələrin
arasında qarşıdurmanın
yaranmasını və dərinləşməsinə
arzu etmirik"

→ 4

Siyavuş Novruzov:
"Nardarandakı hadisələrə
bağlı ciddi ölçü götürülməlidir"

→ 4

Bahar Muradova: "Dünyada
yeni yaranan münaqişələr
köhnələri unutturur"

→ 5

"Azərbaycan Türkiyə-Rusiya
münasibətlərində gərginliyin
azalmasına töhfəsini
verməyə hazırdır"

→ 4

Azərbaycanda dini-radikal
ekstremizmə yer ola bilməz

→ 9

→ 8

Rəsmi açıqlama:
Nardaranda cinayətkar
dəstənin 4 üzvü məhv
edilib, 2 polis həlak olub

→ 8

Ərdoğan: "Qarabağda
nə hiss edirdiksə..."

→ 16

Ronaldo "Mançester
Yunayted"ə
qayıda bilər

27 noyabr 2015-ci il

İlham Əliyev: "Azərbaycan İslam dəyərlərinin təbliği istiqamətində dünyada fəal iş aparır"

Prezident İlham Əliyev ISESCO Baş Konfransının XII sessiyasının açılışında iştirak edib

Noyabrın 26-da Bakıda İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ISESCO) Baş Konfransının XII sessiyasının açılışı olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı, ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva sessiyada iştirak ediblər. Sessiyanın açılışında beynəlxalq təşkilatların və xarici ölkələrin yüksək səviyyəli nümayəndələri, mədəniyyət və təhsil nazirləri, diplomatlar iştirak ediblər. Təşkilatın ali qərarverici orqanı olan Baş Konfrans hər üç ildən bir toplanır. ISESCO-nun ümumi fəaliyyət strategiyasını müəyyən edən Baş Konfrans zamanı təşkilatın fəaliyyət sahələrinə aid olan məsələlərlə bağlı əlaqələndirmə və qiymətləndirmə həyata keçirilir, qurumun növbəti üç il üçün Fəaliyyət Planı və büdcəsi təsdiqlənir. ISESCO-nun Baş Konfransının XII sessiyası "Qurani-Kərim"dən ayənin oxunması ilə başladı.

Tədbirdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev ISESCO-nun Baş Konfransının XII sessiyasının Bakıda keçirilməsini ölkəmiz üçün əlamətdar hadisə adlandırdı. ISESCO-nun dünya miqyasında önəmli beynəlxalq təşkilat çevrildiyini deyən dövlətimizin başçısı qu-

rumun son illərdə İslam aləmində elm, təhsil və mədəniyyət sahələrinin inkişafında böyük uğurlara nail olduğunu bildirdi. Ölkəmizin ISESCO-nun fəal üzvlərindən birinə çevrildiyini deyən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, indiyədək təşkilatın xətti ilə Bakıda bir çox mötəbər tədbirlər keçirilib. "ISESCO Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində ölkəmizin haqlı mövqeyini daim dəstəkləyib", - deyən dövlətimizin başçısı bu mövqeyinə görə baş direktor Əbdüləziz Osman əl-Tuveycriyə minnətdarlığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, münaqişə uzun illərdir davam edir, ərazimizin 20 faizi işğal olunub, 1 milyondan çox soydaşımız qaçqın və məcburi köçküne çevrilib, xalqımıza qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılıb, Xocalı soyqırımı törədilib. Ermənistanın beynəlxalq təşkilatların qətnamələrinə məhəl qoymadığını vurğulayan dövlətimizin başçısı Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın əzəli torpağı olduğunu bildirdi və münaqişənin yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasının vacibliyini diqqətə çatdırdı. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, ATƏT-in işğal olunmuş ərazilərə göndərdiyi missiyaları orada hər şeyin, həmçinin 10 məscidin dağıldığını müəyyən ediblər. "Bu vəhşilikdir, bu, İslam mədəniyyətinə qarşı

terrorudur", - deyən Azərbaycan Prezidenti son illərdə bəzi Qərb dairələrində İslamın terrorla əlaqələndirilməsinin düzgün olmadığını, İslamın sülh dini olduğunu bəyan etdi. Azərbaycanın islamofobiya qarşı mübarizə apardığını diqqətə çatdıran dövlətimizin başçısı ölkəmizin xaricdə İslam mədəniyyətinin təbliğine böyük önəm verdiyini, Azərbaycanın dinlərarası və millətlərarası əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə xidmət etdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan İslam həmrəyliyinə gücləndirilməsi, İslam dəyərlərinin təbliği istiqamətində dünyada fəal iş aparır. "Biz fəxr edirik ki, dünyanın ən qədim məscidlərindən biri olan Şamaxı məscidi Azərbaycanda yerləşir", - deyən dövlətimizin başçısı ISESCO-nun məşğul olduğu sahələrin ölkəmizdə inkişaf etdiyini, elm, təhsil və mədəniyyət sahəsində iri layihələrin həyata keçirildiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, bu il tarixdə ilk dəfə Bakıda birinci Avropa Oyunları keçirilib. 2017-ci ildə isə Bakı İslam Həmrəylik Oyunlarına ev sahibliyi edəcək. Bunun təkə idman hadisəsi deyil, həm də sivilizasiyalararası əməkdaşlığın göstəricisi olduğunu deyən dövlətimizin başçısı ölkəmizin dünyada anlaşmaya, insanların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamasına töhfə verdiyini diqqət

çatdırdı. Çıxışının sonunda ISESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveycrinin xidmətlərini vurğulayan Prezident İlham Əliyev təşkilatın fəaliyyətinin gücləndirilməsində və ikitərəfli əlaqələrin inkişafında onun böyük rol oynadığını dedi və ölkəmizin yüksək dövlət mükafatlarından olan "Dostluq" ordenini ona təqdim etdi. Əbdüləziz Osman əl-Tuveycri bu tədbirin yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün yaradılan şəraitə, həmçinin yüksək ordene layiq görüldüyünə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi. Təşkilatın fəaliyyət proqramı və Baş Konfransın qarşısında duran gələcək planlar barədə danışan Əbdüləziz Osman əl-Tuveycri növbəti üç il ərzində Baş Konfransın əsas fəaliyyət proqramını açıqladı. Dövlətimizin başçısı diqqət gənclərin İslam dəyərlərinin gücləndirilməsi işinə səfərbər olunmasına, üzv dövlətlərin təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində keyfiyyətli idarəçiliyin təşkilinə yönəldiləcək. Baş direktor bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əldə olunan inkişaf bütün İslam aləmində müasir dövlətin nümunəsidir. Qazanılan uğurlar münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik edən ISESCO-nun baş direktoru bu nailiyyətlərin davamlı olacağına əminliyini ifadə etdi. O, Ermənistan-Azərbaycan, Dağ-

lıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin vacibliyini bildirərək işğal olunmuş ərazilərin tezliklə azad edilməsinin və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə hörmətlə yanaşılmasının zəruriliyini diqqətə çatdırdı. Daha sonra mükafatlandırma mərasimi oldu. ISESCO-nun 2015-ci il üzrə "Savadlılıq" mükafatına Nigeriyanın nümayəndəsi layiq görüldü. Sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Baş Konfransın nümayəndələri ilə xatirə şəklində çəkildilər. Daha sonra dövlətimizin başçısı və xanımı konfrans iştirakçıları ilə görüşərək onlarla söhbət etdilər. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev bu ilin iyulunda ISESCO-nun Baş Konfransının XII sessiyasının və İcraiyyə Şurasının toplantısının Bakıda keçirilməsi ilə bağlı Sərəncam imzalamışdı. Budəfəki konfransda müzakirə olunan məsələlərin müsəlman xalqlarının həyatında inkişafa doğru yeni pəncərə açacağı, qəbul ediləcək qərarların isə İslam ölkələri arasında əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə töhfə verəcəyi bildirilir. Azərbaycan 1991-ci ildən ISESCO-nun üzvüdür. Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın 2006-cı ildə ISESCO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi ilə ikitərəfli əlaqələr uğurlu inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub və hazırda ən məhsuldar dövrünü yaşayır.

Prezident İlham Əliyev Fransa hökumətinin üzvü Andre Vallinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 26-da Fransa Respublikasının Desentralizasiya və Dövlət Qulluğu üzrə Nazirliyinin regionların islahatları məsələləri üzrə dövlət katibi, hökumət üzvü Andre Vallinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Ölkəmiz arasında güclü dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu qeyd edən Andre Valli bildirdi ki, bu dostluq əlaqələri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Fransa Prezidenti Fransua Ollandı birləşdirən şəxsi münasibətlər nəticəsində daha da güclənib.

Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda Parisdə törədilmiş terror aktı ilə bağlı bir daha Azərbaycan xalqı adından Fransa xalqına başsağlığı verdi. Fransa Prezidenti Fransua Ollandın Azərbaycana iki dəfə səfər etməsinə və özünün isə Fransaya çoxsaylı səfərlərini xatırlayan dövlətimizin başçısı bütün bunları ikitərəfli əlaqələrimizin yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Parisdə törədilən terrorla bağlı Prezident İlham Əliyevin başsağlığından təsirləndiyini bildiren Andre Valli Azərbaycana səfərinin ilk günündən terror qurbanlarının xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq Fransanın Bakıdakı səfirliyinin qarşısına əklil və gül dəstələrinin düzülməsinin şahidi olduğunu və Azərbaycan xalqının Fransanın dərdinə şərik çıxmasını ifadə edən mesajları oxuduğunu dedi. O, bütün bunları Prezident İlham Əliyevin və Azərbaycan xalqının Fransa xalqının dərdinə şərik çıxmasının göstəricisi kimi qiymətləndirdi. Görüşdə Azərbaycan ilə Fransa arasında ikitərəfli əlaqələrin müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, kosmik sənaye, müdafiə, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə daha da inkişaf etdirilməsi ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Gürcüstan Azərbaycan ilə əməkdaşlığa böyük önəm verir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gürcüstanın daxili işlər nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 26-da Gürcüstanın daxili işlər naziri Giorgi Mqabrişvilini qəbul edib. Gürcüstana bu yaxınlarda etdiyi uğurlu rəsmi səfərini məmnunluqla xatırlayan dövlətimizin başçısı səfər zamanı ikitərəfli münasibətlər, o cümlədən regional əməkdaşlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı mühüm məsələlərin müzakirə olunduğunu vurğuladı. Regionda təhlükəsizliyin təmin olunması işində ölkələrimizin müvafiq qurumları arasında əməkdaşlığın rolunu xüsusi qeyd edən Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinin önəmini vurğuladı.

Daxili işlər naziri Giorgi Mqabrişvili Gürcüstan Prezidenti Giorgi Marqvelaşvilinin və Baş nazir İrakli Qarıbaşvilinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. Hüquq mühafizə orqanları arasında əməkdaşlığa toxunan Gürcüstanın daxili işlər naziri xüsusilə dünyada terrorun və cinayətkarlığın hökm sürdüyü bir vaxtda ölkələrimizin müvafiq qurumları arasında əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsinin önəmini qeyd etdi. O, ölkəsinin Azərbaycan ilə mədəni və sosial sahələrdə də əməkdaşlığa böyük önəm verdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Gürcüstan Prezidenti Giorgi Marqvelaşvilinin və Baş nazir İrakli Qarıbaşvilinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Gürcüstanın Prezidentinə və Baş nazirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qoşulması barədə Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Əbdüləziz Osman əl-Tuveycrinin "Dostluq" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Mehriban Əliyeva: "Tolerantlıq Azərbaycan cəmiyyətinin həyatında güclü ənənəyə çevrilib"

Azərbaycanın birinci xanımı ISESCO-nun baş direktoru və xoşməramlı səfirləri ilə görüşüb

Noyabrın 26-da Azərbaycanın birinci xanımı, ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva təşkilatın baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveycri və xoşməramlı səfirləri ilə görüşüb. Qonaqları salamlayan Mehriban Əliyeva ISESCO-nun Baş Konfransının XII sessiyasının Azərbaycanda keçirilməsindən məmnunluğunu ifadə etdi, bu tədbirin ölkəmiz və ümumilikdə İslam dünyası üçün böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı. ISESCO-nun baş direktorunu Azərbaycanın yüksək mükafatı - "Dostluq" ordeni ilə təltif edilməsi münasibətilə təbrik edən Mehriban Əliyeva bu təşkilatla ölkəmiz arasında sıx dostluq əlaqələrinin olduğunu dedi. Bildirdi ki, Azərbaycanda bütün dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələri dostluq və sülh şəraitində yaşayırlar. Ölkəmizdə mədəniyyətlər, dinlər və sivilizasiyalar arasında dialoqun möhkəmləndirilməsinə xidmət edən mühüm tədbirlərin keçirildiyini deyən Mehriban Əliyeva tolerantlığın Azərbaycan cəmiyyətinin həyatında güclü ənənəyə çevrildiyini bildirdi.

Azərbaycanın birinci xanımı rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti və ənənələrini tanımaq üçün dünyada bir çox tədbirlər keçirdiyini və həmin tədbirlərdə Azərbaycanda hökm sürən tolerantlıq mühiti barədə ətraflı məlumat verdiyini söylədi. Mehriban Əliyeva mədəniyyətlər, dinlər və sivilizasiyalar arasında dialoqun möhkəmləndirilməsində ISESCO-nun xoşməramlı səfirlərinin fəallıqlarını daha da artırmaqlarının əhəmiyyətini vurğuladı. Mehriban Əliyeva ISESCO ilə əməkdaşlığın gələcəkdə də uğurla davam etdiriləcəyinə əminliyini ifadə etdi. ISESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveycri tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə və göstərilən qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildirdi. Baş direktor Azərbaycan ilə ISESCO-nun səmərəli əməkdaşlığından məmnunluğunu ifadə edərək qurumla ölkəmiz arasındakı münasibətlərin yüksək səviyyəyə çatmasında Prezident İlham Əliyevin və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın rolunu xüsusi qeyd etdi. Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. Sonda xatirə şəkləri çəkdirildi.

27 noyabr 2015-ci il

Əli Əhmədov: "Azərbaycana dost ölkələrin arasında qarşılıqlı yaranmasını və dərinləşməsini arzu etmirik"

Azərbaycan cəmiyyəti, bizim hər birimiz, hər bir vətəndaş son günlərdə məlum insidentlə əlaqədar Türkiyə ilə Rusiya arasında münasibətlərin gərginləşməsindən təəssüfləndiyini və narahat olduğunu bildirir. Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini - icra katibi Əli Əhmədov son günlər Türkiyə ilə Rusiya arasında yaranmış gərgin münasibətləri şərh edərkən bildirib. Türkiyənin bizim üçün qardaş və strateji müttəfiq ölkə olduğunu vurğulayan Əli Əhmədov deyib: "Rusiya da Azərbaycanın yaxın qonşusudur, ölkələrimiz arasında hərtərəfli sıx dostluq əlaqələri mövcuddur. Azərbaycanın həm Türkiyə, həm də Rusiya ilə əlaqələrinin böyük tarixə malik olduğunu ayrıca vurğulamağı lazım bilərəm. Azərbaycan dost ölkələrin arasında qarşılıqlı yaranmasını və dərinləşməsini arzu etmirik. Biz mümkün qədər tezliklə hər iki ölkə arasında gərginliyin aradan qaldırılmasının tərəfdarıyıq. İnanıram ki, bu, bütün tərəflərin maraqlarına cavab verir, habelə bölgədə xoşagəlməz proseslərin qarşısını almağa xidmət göstərə bilər. Qəti əminliklə demək istəyirəm ki, Azərbaycan tərəfi Türkiyə ilə Rusiya arasında yaranmış arzuolunmaz gərginliyin tezliklə aradan qaldırılması naminə hər iki ölkə ilə dostluq münasibətləri çərçivəsində xidmətlərini təklif etməyə, zəruri addımlar atmağa hazırdır."

Novruz Məmmədov: "Azərbaycan Türkiyə-Rusiya münasibətlərində gərginliyin azalmasına töhfəsini verməyə hazırdır"

Azərbaycan təəssüf edir ki, Türkiyə-Rusiya əlaqələri belə gərginləşib. Trend-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin müavini, Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri Novruz Məmmədov Twitter səhifəsində yazıb. N.Məmmədov qeyd edib: "Türkiyə bizim ən yaxın müttəfiqimizdir, eləcə də Rusiya bizə çox yaxın dost ölkədir. Hər iki ölkə ilə Azərbaycanı tarixi əlaqələr bağlayır. Hər iki ölkə ilə əlaqələrimiz ən yüksək səviyyədədir. Azərbaycan çox istəyir ki, dostları arasında heç bir qarşıdurma olmasın. Azərbaycan gərginliyin azalması işində öz töhfəsini verməyə hazırdır."

Elmar Məmmədov gürücü həmkarı ilə görüşüb

Xarici işlər naziri Elmar Məmmədov noyabrın 26-da Tbilisidə keçirilən Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin VI qeyri-rəsmi nazirlər toplantısı çərçivəsində Gürcüstan Baş nazirinin müavini və xarici işlər naziri Giorgi Kvirikaşvili ilə görüşüb. XİN-in mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, görüşdə Azərbaycan və Gürcüstan münasibətlərinin inkişaf perspektivləri, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq, regionda və dünyada baş verən proseslər barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Nazirlər iki ölkə arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsində inkişaf etdiyini vurğulayıblar.

İSESKO-nun baş direktoru: "İSESKO-nun Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı prinsipal mövqeyi var"

İSESKO-nun Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı prinsipal mövqeyi var və Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğal olunmasını qəti şəkildə pisləyir. Ermənistanın işğalı tamamilə qanunsuzdur. Trend-in məlumatına görə, bunu jurnalistlərə açıqlamasında İSESKO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman el Tüveycri deyib. O qeyd edib ki, regionda Ermənistan hökuməti və silahlı qüvvələri tərəfindən atılan bütün addımlar beynəlxalq qanunlara ziddir: "Bütün üzv ölkələrin adından deyirik ki, bu işğala dərhal son qoyulmalıdır və Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqları geri qaytarılmalıdır. BMT-nin dörd qətnaməsi qəbul olunub və bu qətnamələr yerinə yetirilməyib. Biz təşkilat olaraq beynəlxalq ictimaiyyətin də diqqətinə çatdırmalıyıq ki, Ermənistanın bu addımları beynəlxalq qanuna ziddir və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri dərhal yerinə yetirilməlidir."

Siyavuş Novruzov: "Nardarandakı hadisələrlə bağlı ciddi ölçü götürülməlidir"

Hüquq-mühafizə orqanları Nardarandakı hadisələrlə bağlı ciddi ölçü götürməlidir. Bunu Trend-ə açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini, Milli Məclisin deputatı Siyavuş Novruzov Nardaran hadisələrinə münasibət bildirərkən deyib. S.Novruzov qeyd edib ki, silahlı dəstələrin hazırlanması, dövlətin quruluşunun dəyişdirilməsinə cəhd, eləcə də onların hansısa ölkələrin təsir vasitələrinə çevrilməsi nəticəsində baş verən hadisədir. Millət vəkili qeyd edib ki, həmin insanların məsuliyyətə cəlb olunması üçün mütəmadi müraciətlər olub: "Onların gəlib izahat vermələri üçün müraciətlər edilib, lakin onlar proseslərə gəlməyiblər. Bununla əlaqədar tədbir keçirilib. Tədbir nəticəsində çox ciddi qarşıdurma baş verib. Hüquq-mühafizə orqanlarına tabesizlik göstərilməsi nəticəsində iki polisimizi qəhrəmancasına itirmişik. Halbuki bu insanlar ictimai asayiş qorumaq üçün, elə onların özlərini qorumaq üçün işləyirdi. Hesab edirəm ki, bu hadisələrlə bağlı hüquq-mühafizə orqanları ciddi ölçü götürməlidir."

Qubernator: Aydaho ştatı Azərbaycan ilə əməkdaşlığın inkişafında maraqlıdır

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayev ABŞ-ın Aydaho ştatının qubernatoru Clement Leroy "Butç" Otterin dəvəti ilə noyabrın 22-24-də bu ştatda səfərdə olub. Səfər çərçivəsində baş konsulun qubernator ilə görüşündə Azərbaycan və Aydaho ştatı arasında müxtəlif sahələrdə, xüsusilə kənd təsərrüfatı, turizm, informasiya texnologiyaları, təhsil və mədəniyyət üzrə əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib. Müstəqilliyinin bərpasından sonra Azərbaycanın keçdiyi inkişaf yolu barədə qubernatora məlumat verən N.Ağayev Aydaho ştatı ilə

Azərbaycanın münasibətlərinin inkişafı üçün böyük potensial olduğunu qeyd edib. Diplommat, həmçinin Azərbaycanın qədim tolerantlıq və multikulturalizm ənənələri barədə sözlər açaraq bu gün ölkəmizdə müxtəlif dinlərin və millətlərin nümayəndələrinin sülh və əminlik şəraitində yaşadıklarını diqqətə çatdırıb. Baş konsul son dövrlərdə dünyanın müxtəlif yerlərində artan dini-etnik dözümsüzlük və zorakılıqlar fonunda Azərbaycanın uğurlu tolerantlıq modeli nümayiş etdirdiyini və artıq özünü kifayət qədər təsdiq etmiş bu modelin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılandığını vurğulayıb. Qubernator Aydaho ştatının Azərbaycan ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu bildirib. Səfər çərçivəsində baş konsul Aydaho ştatının digər rəsmiləri, həmçinin yerli icma nümayəndələri və müxtəlif media təmsilçiləri ilə də görüşüb.

Nardaranda baş vermiş hadisə ilə bağlı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin bəyanatı

"Taleh Bağırzadə və onun himayədarları tərəfindən yaradılmış "Müsəlman birliyi" adlı qondarma qrupun dindarlara heç bir aidiyyəti yoxdur"

Azərbaycanda hökm sürən ictimai-siyasi sabitliyə zərbə vurmaq, hüquqi, demokratik dövlətin əsaslarını sarsıtmaq məqsədilə Nardaran qəsəbəsində bir qrup tərribatçı tərəfindən törədilmiş hadisəni qətiyyətlə pisləyərək bəyan edirik: Baş verən hadisəni dinlə bağlamaq cəhdlərini birmənalı olaraq rədd edirik, bunu xaricdən və daxildən siyasi məqsədlərlə yönləndirilən, cəmiyyətdə nifaq salmaq, zorla hakimiyyəti dəyişdirmək cəhdi kimi qiymətləndiririk.

Bu hadisənin baş verdiyi Nardaran qəsəbəsində yerli camaatın tanımadığı, özünü dindar adlandıran bir qrup tərribatçının inancılı, mömin kənd sakinlərinə heç bir aidiyyəti yoxdur. Əminlik ki, Nardaran əhalisi baş verənlərin əleyhinədir. Taleh Bağırzadə və onun himayədarları tərəfindən yaradılmış "Müsəlman birliyi" adlı qondarma qrupun dindarlara heç bir aidiyyəti yoxdur. O, QMİ tərəfindən dini qurum kimi tanınmır, heç bir dini təbliğat aparmaq səlahiyyətinə malik deyil. Dini mərkəz olaraq, Azərbaycan müsəlmanları adından hüquq mühafizə və xüsusi xidmət orqanlarından tələb edirik ki, İslam dininin humanist dəyərlərinə zidd olaraq həyata keçirilən terror aktının kimliyindən asılı olmayaraq törədənlərin dövlətçiliyimizə təhlükə yaranan əməllərinə hüquqi qiymət versin. Dini pərdə altında fəaliyyət göstərən radikal qruplar bu hadisələrdən lazımi nəticə çıxararaq öz məkrli niyyətlərinə son qoymalıdır. Təəssüflər olsun ki, bu hadisələr insan tələfatı ilə nəticələnmişdir. Xidməti vəzifələrini yerinə yetirərək şəhid olanlara Allahdan rəhmət diləyir, ailələrinə dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara şəfa diləyir. Bir daha bildiririk ki, Azərbaycan dindarları daim dövlətçiliyimizə sadıqdırlar, dövlətimizin başçısının siyasətini dəstəkləyir, onun ətrafında sıx birləşir, bu kimi tərribatların qarşısının qətiyyətlə alınması istiqamətində sözləri dəstəkləyirlər. Əminlik ki, bu kimi tərribatçı cəhdlər möhkəm təməllər üzərində təşəkkül tapmış dövlətçiliyimizin əsaslarını heç bir vaxtla sarsıda bilməz.

QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurası qənaət etdiyi 360 min manatı dövlət büdcəsinə qaytaracaq

Noyabrın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası ölkə QHT-lərinin Ümumrespublika Forumunu keçirib. AZƏRTAC xəbər verir ki, toplantıda çıxış edən Şura sədri, deputat Azay Quliyev rəhbərlik etdiyi qurumun ənənəvi olaraq hər il maliyyə yardımı müsabiqəsi elan etməzdən öncə ictimai dinləmələr təşkil etdiyini bildirib.

O deyib ki, forumun əsas məqsədi Şuranın 2016-cı il maliyyə yardımı müsabiqəsinin mövzuları ilə bağlı ictimai dinləmələr keçirmək, QHT-lərin rəy və təkliflərini öyrənməkdir. Şuranın 2015-ci ildə dəstəklədiyi layihələrə toxunan A.Quliyev bildirib ki, cari ildə quruma ayrılan vəsaitdən olduqca qənaətlə istifadə edilib. Belə ki, QHT-lərə maliyyə yardımı fondundan, eyni zamanda, Şura və Katibliyin saxlanma xərclərindən 360 min manat vəsaitə qənaət olunub və bu vəsaitin dövlət büdcəsinə qaytarılması nəzərdə tutulur. Bundan başqa, 2013-2014-cü illərdə xarici QHT-lərin layihələrinin maliyyələşdirilməsi məqsədilə ayrılan vəsaitə də xüsusi diqqətlə yanaşılıb və 1.927.788 manat növbəti illərdə istifadə olunması üçün Şuranın hesabında saxlanılıb. Katibliyin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov Şuranın 2016-cı il maliyyə müsabiqəsinin mövzuları, ictimai aktualıq

kəsb edən məsələlər, problemlərin müəyyən edilməsi və onların həlli yolları, təsvir və təqdimat qaydaları haqqında təqdimatla çıxış edib. O, cari ildə həyata keçirilən layihələrin icra vəziyyəti və hesabatlılıq məsələlərinə də toxunub. Bildirib ki, Katiblik layihələrin icrasına nəzarəti daim təkmilləşdirir və QHT-lərin fəaliyyətinin qanunauyğun qurulması üçün zəruri tədbirlər görür. Təəssüf ki, əldə olunan müsbət nəticələrə baxmayaraq, hələ də bir sıra QHT-lərin müqavilə öhdəliklərinin icrasında ciddi problemlər müşahidə olunmaqdadır. Şuranın Katibliyi müqavilə öhdəliyini pozan QHT-lərə qarşı sərt tədbirlər görüb və onlar haqqında müxtəlif qərarlar qəbul edib. Belə ki, 89 yerli və xarici QHT-dən 135.843 manat vəsait tutulub. 2015-ci ilin sonuna qədər bu istiqamətdə intizam tədbirləri davam etdiriləcək. Toplantıda 40-dan artıq QHT rəhbəri çıxış edib. Onlar cinayətkarlığın baş verməsini törədən səbəblərin araşdırılması, insan alveri, yerli təşkilatların xarici QHT-lərə təcrübə mübadiləsinin təşkili, milli mənəvi dəyərlərimizin təbliği, sosial çarxların hazırlanması, korrupsiyaya qarşı mübarizə, sərhədyanı rayonlarda maarifçiliyin artırılması, regionlarda məşğulluğun yüksəldilməsi və digər mövzularla bağlı rəy və təkliflərini səsləndirib, ictimai aktualıq kəsb edən məsələlərlə əlaqədar fikirlərini bildiriblər.

Şəmkir Sərhəd Dəstəsinin daha bir sərhəd zastavası kompleksi istifadəyə verilib

Noyabrın 25-də Şəmkir Sərhəd Dəstəsinin mürəkkəb relyefə malik ərazidə yerləşən daha bir sərhəd zastavası kompleksi istifadəyə verilib. Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, bu münasibətlə təşkil olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak edən Baş nazirin birinci müavini Yaqub Eyyubov, Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, Sərhəd Qoşunlarının Komandanı general-polkovnik Elçin Quliyev və digər qonaqlar şəxsi heyəti təbrik ediblər. Mərasimdə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli sərhəd strategiyasının uğurla reallaşdırılması, Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinə göstərilən xüsusi diqqət və qayğı sayəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinin maddi-texniki bazasının xeyli möhkəmlənməsi, bütün hərbi hissə və bölmələrdə şəxsi heyət üçün yüksək xidmət və məişət şəraitinin yaradılması qeyd edilib. Yeni istifadəyə verilən sərhəd zastavasının dövlət qayğısının növbəti təzahürü olduğu vurğulanıb. Prezident İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə işğal altındakı torpaqlarımızın tezliklə azad ediləcəyinə və həmin ərazilərdə Azərbaycan bayrağının dalğalanacağına əminlik ifadə olunub. Açıılışı bildiren rəmzi lent kəsildikdən sonra mərasim iştirakçıları "Dəmirtəpə" sərhəd zastavası kompleksində yaradılmış şəraitlə tanış olublar. Qısa müddətdə yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilmiş əsaslı təmir-tikinti və yenidənqurma işlərindən sonra istifadəyə verilmiş sərhəd zastavası kompleksində sərhədçilər üçün lazımı xidməti-döyüş şəraiti yaradılıb. Sərhəd zastavasının ərazisində abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılıb. Ən müasir tələblərə cavab verən sərhəd zastavasında şəxsi heyət üçün yataqxana, yeməkhana, xüsusi təyinatlı otaqlar, təlim şəhərcikləri, nizami meydan, idman meydançaları, anbarlar, mərkəzləşdirilmiş istilik və işıqlandırma sistemi və digər tikililər sərhədçilərin istifadəsinə verilib. Zastavada zabit və gizirlər üçün tikilmiş yeni mənzillər zəruri mebel və avadanlıqlarla tam təmin edilib.

Bakının Nardaran kəndində baş verən hadisə din pərdəsi altında fəaliyyət göstərən, əslində isə xarici dairələrin göstərişləri ilə Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq və qarşılıqlı yaratmaq istəyən radikal ekstremistlərin əsl simasını xalqa açıq nümayiş etdirdi. Müxtəlif bölgələrdən ətrafına insanlar toplaşaraq hakimiyyətə itaətsizliyə çağıran bu qruplar Azərbaycanı şəriətlə idarə olunan dövlətə çevirməyə cəhd ediblər. Onlar özlərinin "Müsləman birliyi" hərəkatını yaradaraq kənd əhalisini aşkarca dövlətçilik əleyhinə maarifləndirməklə məşğul olublar.

Din pərdəsi altında gizlənən, Azərbaycanı zəiflətməyə çalışan xarici maraq dairələri ilə işbirliyində fəaliyyət göstərən bu qruplar birbaşa dövlət hakimiyyətinin mövcudluğuna təhdid rolu oynayıblar. Sonuncu qanlı hadisə zamanı göstərdikləri güclü müqavimət və sonradan aşkarlanan xeyli miqdarda silah-sursat, partlayıcı maddələr sübut edir ki, anti-azərbaycançı qüvvələr bu qruplara hərtərəfli dəstək vermişdir. Onların başlıca məqsədi bəzi Şərq ölkələrində baş verən qanlı ssenariləri Azərbaycanda təkrarlamaq və ölkəni Liviyaya, Suriyaya çevirməkdir. Bu gün baş verən hadisə ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq rəsmi məlumat yayıb. Məlumatda bildirilib ki, respublikada ictimai-siyasi sabitliyi pozmağı, təxribatlar, kütləvi iğtişaslar, terrorçuluq aktları törətməyi planlaşdırılan və din pərdəsi altında fəaliyyət göstərən silahlı cinayətkar dəstə barədə Daxili İşlər Nazirliyinə (DİN) daxil olmuş məlumat aparılan araşdırmalarla təsdiqlənib və təxirəsalınmaz əks-tədbirlərin görülməsini zəruri edib. Taleh Kamil oğlu Bağirov, Elman Seydəmir oğlu Ağayev, Zülfüqar Sədrəddin oğlu Mikayılov və Əbülfəz Heydət oğlu Bünyatov dövlətin konstitusiyaya quruluşunun zorla dəyişdirilməsi, şəriət qanunları ilə idarə edilən dini dövlət qurulması məqsədilə "Müsləman birliyi" adlı hərəkat yaradıblar. Adları çəkilən şəxslər Bakı şəhərindən və respublikanın digər bölgələrindən özlərinə tərəfdarlar toplayıb, onları müxtəlif növ odlu silah, döyüş sursatı, partlayıcı maddə və qurğularla təchiz edərək cinayətkar dəstə təşkil ediblər. Həmçinin, paytaxtın Nardaran qəsəbəsində qanunsuz yığıncaqlar keçirərək respublikanın əhalisini hakimiyyətə qarşı qaldırmağın yollarını müzakirə edib, bununla bağlı tərəfdarlarına göstərişlər verib və əhaliyə çağırış vərəqələri paylayıblar.

Cinayətkar birliyin dərhal zərərsizləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər bundan sonra da qətiyyətlə davam etdiriləcək

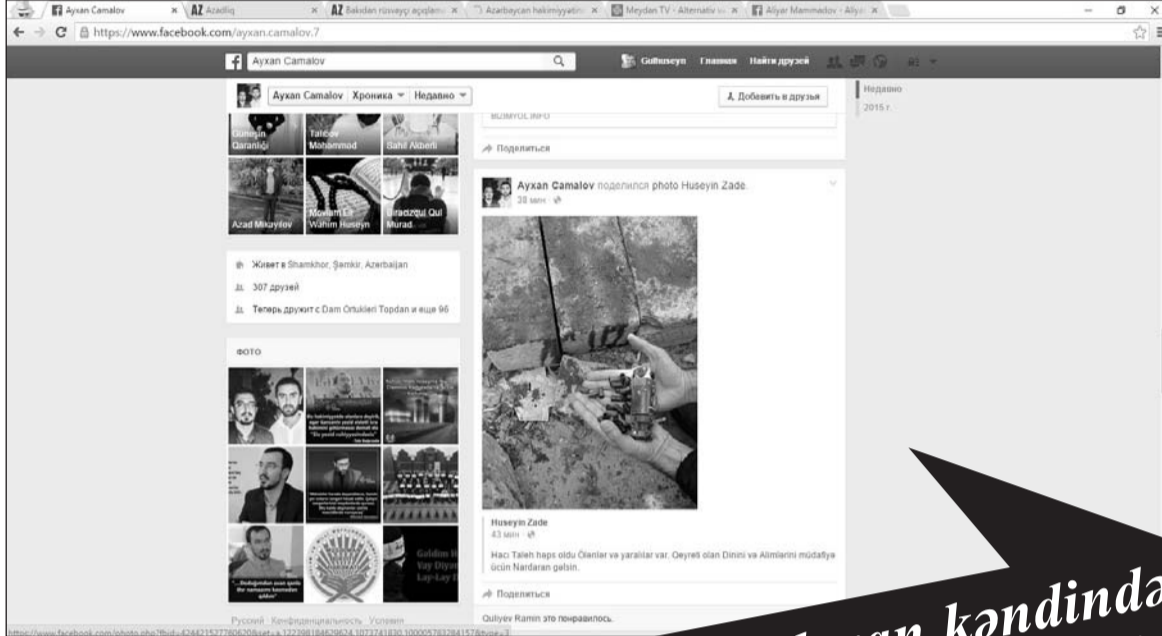
Silahlı cinayətkar dəstənin hər bir üzvünün üzərinə düşən konkret vəzifələr, o cümlədən hakimiyyət nümayəndələrinə qarşı terror aktları törədəcək məsul şəxslər müəyyən edilib. Qeyd edilənlər nəzərə alınaraq həmin şəxslərin tutulması məqsədilə 2015-ci il noyabrın 26-da Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən Bakı şəhərinin Nardaran qəsəbəsində xüsusi əməliyyat keçirilib. Əməliyyat zamanı polis əməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərilərək avtomat silahlardan atəş açılıb, əl qumbarası atılıb. Hücüm edənlərin davamlı atəşinə cavab olaraq xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən xidməti silahdan istifadə edilməklə cinayətkar dəstənin 4 üzvü məhv edilib, daha bir neçə nəfər yaralanıb. Əməliyyatın keçirildiyi

ərəzidə, silahlı cinayətkar dəstənin tərəfdarlarının çoxalmasına baxmayaraq, polis işçiləri öz xidməti vəzifələrini sonadək mərdliklə yerinə yetirib, 2 əməkdaş qəhrəmancasına həlak olub. Hadisə yerindən maddi sübut kimi xeyli sayda avtomat silah, əl qumbarası, soyuq silahlar və s. götürülüb. Cinayətkar dəstənin, Taleh Bağirov başda olmaqla, 14 üzvü saxlanılaraq istintaqa təqdim edilib. Fakt üzrə Azərbaycan Baş Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi başlanılaraq istintaq aparılır. Cinayətin bütün iştirakçılarının, o cümlədən bu silahlı cinayətkar dəstəyə kömək edən şəxslərin müəyyən edilib tutulması və məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün əməliyyat-axtarış tədbirləri və istintaq hərəkatları həyata keçirilir. Ölkənin hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları tərəfindən bu cür hadisələrin qarşısının vaxtında alınması, formalaşan istənilən mütəşəkkil cinayətkar dəstənin və ya cinayətkar birliyin dərhal zərərsizləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər bundan sonra da qətiyyətlə davam etdiriləcək.

Onların arsenalında odlu silahlar, əl qumbaraları, çoxlu sayda "Molotov kokteyli" olmuşdur

Taleh Bağirov və onun ətrafında birləşmiş ekstremistlər xalqı itaətsizliyə çağırmış, nəzarətlərdə olan saytlar və sosial şəbəkələr vasitəsilə hakimiyyət orqanlarını, vəzifəli şəxsləri hədələmiş, onlara qarşı ölüm çağırışları etmiş və gec-tez öz niyyətlərini reallaşdıracaqlarını bildirmişlər. Göründüyü kimi, bu ekstremist qrupların məqsədi ölkədə mövcud sabitlik mühitini pozaraq qarşılıqlı yaratmaq, insanları küçələrə toplayaraq dövlət əleyhinə qiyama qaldırmaq olub. Dağıdıcı müxalifət partiyalarının liderlərinin də bu sahədə kifayət qədər "təcrübəsi" var. Bu liderlər həmin ekstremist qrupların etdiklərinə haqq qazandırmaqla yanaşı öz dəstəklərini də onlardan əsirgəməyiblər. Nə də olsa, məqsədləri eynidir. Bu ekstremist dəstə Nardaran əhalisini qorxu içində saxlamış, sadə insanları yoldan çıxarmış, onların mövqeyini bölüşməyən insanları məcburi şəkildə öz iradəsinə tabe etdirərək, məkrli niyyətlərini həyata keçirməyə çalışmışdır. Nardaranda radikal ekstremistlər hüquq-mühafizə orqanlarına qarşı silahlı müqavimət göstərmiş, polis əməkdaşla-

Azərbaycanda dini-radikal ekstremizmə yer ola bilməz

Nardaran kəndində din pərdəsi altında fəaliyyət göstərən radikal ekstremistlərin xarici dairələrlə iş birliyi üzə çıxır

rını qətlə yetirmişlər. Hadisə zamanı onların təşkilatlandığı və ciddi şəkildə silahlandığı öz təsdiqini tapdı. Onların arsenalında odlu silahlar, əl qumbaraları, çoxlu sayda "Molotov kokteyli" olmuşdur.

Mübariz Qurbanlı: "İctimai-siyasi sabitliyə qarşı yönələn hərəkatlər cəzasız qalmayacaq və qalmamalıdır"

Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Nardarandakı son hadisəyə münasibət bildirib. M.Qurbanlının sözlərinə görə, hüquq-mühafizə orqanları qanuna uyğun olaraq tədbirlər keçirərək kriminallaşmış elementlər mühafizə orqanlarına qarşı qeyri-qanuni hərəkatlərə yol veriblər: "Nardaranda törədilmiş hadisələrə görə din pərdəsinə bürünmüş, din adı altında radikal hərəkatlərə yol verənlər günahkardırlar". Komitə sədri bildirib ki, bu gün Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri normal məcrada inkişaf edir: "Azərbaycanda dini etiqad azadlığı təmin olunub. Ölkəmizdə din adı altında öz mənfur niyyətlərinə, çirkin əməllərinə haqq qazandırmaq, bəraət qazandırmaq və din pərdəsi adı altında öz məqsədlərinə çatmaq istəyənlər var, lakin Azərbaycan xalqı buna razı olmayacaq, Azərbaycanda qanun pozuntularının qarşısı qətiyyətlə alınacaq. Azərbaycanda 2000-dən çox məscid var, Azərbaycanda hər kəsin dini etiqad azadlığı təmin olunub". M.Qurbanlı əlavə edib ki, bu gün bəzilər qondarma təşkilatlar yaradırlar: "Onlar dindarların adından çıxışlar etmək istəyirlər. Sual olunur: bu adamların din adından çıxış etməyə haqları varmı? Bir yerdə toplaşaraq dövlət quruluşumuza, konstitusiyaya quruluşumuza, eyni zamanda milli-dini zəmində ölkəmizdə mövcud olan sabitliyə ziyan vuran çağırışlar etməyə haqları varmı? Əlbəttə, yox-

dur!"

Komitə sədri Azərbaycanda ictimai-siyasi, iqtisadi sabitliyinin olduğunu bildirib və qeyd edib ki, bu sabitliyi, xalqın təhlükəsizliyini hüquq-mühafizə orqanları mütəmadi qoruyur: "Belə olan şəraitdə kimlərsə hansısa məscidə gələrək burada özbaşına moizələr oxuyur. Axı qanun var. Və qanunun tələbinə görə hər hansı bir məsciddə, hər hansı bir dini məbəddə yalnız Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən rəsmi şəkildə təyinat alan şəxslər hər hansı xütbələr, moizələr oxuya bilərlər. Lakin qeydiyyatı olmayan və heç bir səlahiyyəti, heç bir

hüququnu olmayan bir yerin adını dini ibadət yeri qoyaraq oraya toplaşır, milli-dini baxımdan hiddət yaradan, qarşılıqlı yaradan, eləcə də milli maraqlarımıza, milli dövlətçilik prinsiplərimizə zidd olan çağırışlar edirlər. Eyni zamanda, silaha əl atırlar, silahdan istifadə edirlər. Faktiki olaraq hansısa xarici dairələrin sifarişlərini yerinə yetirirlər. Belə olan təqdirdə, bizim ictimai təhlükəsizliyimiz üçün hüquq-mühafizə orqanlarımız haqlı olaraq qanunauyğun şəkildə, əhalinin xahişi ilə orada tədbirlər keçirir". M.Qurbanlının sözlərinə görə, polise müqavimət göstərməyə, zorakılıq etməyə, silah işlətməyə heç kim dəstək verə bilməz: "Cinayət əməllərinə yol verənlərə qarşı hüquq-mühafizə orqanlarının atdığı bu addımları ictimaiyyət də dəstəkləyir. Hesab edirəm ki, Nardaranda əhalinin də böyük əksəriyyəti bu cür radikal və ekstremist çağırışlar edənləri, onların hüquq-mühafizə orqanlarımıza qarşı bu cür hərəkat etmələrini heç vaxt dəstəkləməyəcək. Çünki Azərbaycanda xalq sabitliyini nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu bilir. Ona görə də ictimai-siyasi sabitliyə qarşı yönələn belə hərəkatlər cəzasız qalmayacaq və qalmamalıdır".

Sabitliyi pozanlar layiqli cəzalarını alacaqlar

Azərbaycan güclü dövlətdir və heç bir qüvvənin ölkədəki sabitliyi pozmaq və müxtəlif qanlı ssenariləri reallaşdırmaq istəyi baş tutmayacaq. Buna cəhd edənlər isə layiqli cəzalarını alacaqlar. Hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq bu qəddar canilərə və onların tərəfdarlarına qarşı ciddi tədbirlər görməli, ölkə vətəndaşlarını ağızlaşmış ekstremistlərin təhdidindən qorumaq üçün zəruri tədbirləri davam etdirməlidirlər.

Azərbaycanda hər zaman dini tolerantlıq və məzhəblərəarası birlik mövcud olub. Bu baxımdan hər hansı ekstremist radikal dini qruplaşmaların ölkə qanunlarına və ictimai rəyə təsir etmək imkanı sıfıra bərabərdir.

TOFIQ RAFAILOĞLU

27 noyabr 2015-ci il

Hazırda dünya müxtəlif regionlarda baş verən qanlı toqquşmalara son qoyulması üzərində düşünür. Xüsusilə İŞİD təşkilatının qarşısının alınması üçün hamının birləşməsi zərurətindən danışılır. Bu mübarizəyə hətta hakerlər belə qoşulublar. Görünən odur ki, beynəlxalq terror qrupları yalnız "Kalaşnikov"larla silahlanmayıb, müasir elektron vasitələrdən belə istifadə edə bilirlər. Vəziyyətin bu dərəcədə mürəkkəbləşməsinin səbəbləri çoxdur. Onları siyasi, ideoloji, sosial, psixoloji və hərbi qruplara bölmək olar. Lakin bunlarla yanaşı, silah satışı prosesi də mütləq nəzərə alınmalıdır. Faktlar göstərir ki, indi terrorçuların əllərində olan silahları kimlərsə satır və mənfəət götürür. Gizli oyun gedir - bir tərəfdən radikalılara imkan yaradılır, digər tərəfdən isə guya onlara qarşı mübarizə aparılır. Hər iki halda isə ortada silah alverindən qazananlar olur. Arada məsum insanlar həlak olur.

Yeni savaşa doğru: dünyanı silkələyən bombalar

Dünya bu gün müharibələrdən əziyyət çəkir. Tarixin bütün dövrlərində savaşlar olub. Hətta "100 illik müharibə" ifadəsi belə vardır. Lakin bəşəriyyət heç zaman indiki kimi qırğınlarla üz-üzə qalmamışdı. Silahlı toqquşmalar kütləvi şəkildə qətlərə səbəb olmaqla yanaşı, ümumiyyətlə, dünyanın mövcud olub-olmaması haqqında düşüncələrə yol açır. Bu səbəbdən, yeni qlobal müharibənin mümkünüyü haqqında istənilən informasiya böyük marağa səbəb olur.

XX əsrdə böyük dövlətlər hərbi savaşların ölkələr arasında münasibətləri tənzimləmədə səmərəsiz olduğu barədə razılığa gəldilər. Xüsusilə ABŞ və o zaman mövcud olan SSRİ nüvə müharibəsi təhlükəsinin reallaşmaması üçün təkə siyasi-diplomatik yolla mübarizə aparmaqla bağlı ortaqlıq fikrə gəldilər. Lakin təcrübə göstərdi ki, bu, yalnız sözdə belə imiş. Realıqda müharibənin yeni formalarından istifadə edilməsi müşahidə edildi.

Bununla diplomatik və hərbi leksikona "qeyri-konvensional müharibə" termini daxil edildi. Məsələ ondan ibarətdir ki, tarixin əvvəlki mərhələlərində də müharibənin bu formasından istifadə olunsada, indi o, əsas üsul olaraq tətbiq olunmaqdadır. Məsələnin bu tərəfi ayrıca təhlilin mövzusuudur. Bu səbəbdən də indi müharibə təhlükəsinin böyük olduğu bir zamanda silah satışlarının anatomiyasına və dinamikasına nəzər salmaq.

Öncə bir mühüm məqamı vurğulamaq istərdik. ABŞ-ın "The National Interest" jurnalı üçüncü dünya müharibəsini alovlandırma biləcək 5 ocağın olduğundan yazıb (bax: Robert Farley. How World War III Starts: 5 'Sparks' That Could Set the World Ablaze / "The National Interest", 21 noyabr 2015).

Bu sırada ilk yeri Suriya münaqişəsi tutur. İŞİD-in güclənməsi dünyanın bütün ölkələrinin təhlükəsizliyinə təhdidlər yaradır. Avropa, Asiya, Afrika və Amerikada yerləşən dövlətlərin heç biri terror aktlarından sığortalanamayıblar. Demək olar ki, hər gün müxtəlif ölkələrdən həyəcanlı xəbərlər verilir. Belə görünür ki, İŞİD kifayət qədər silaha və texnoloji vasitələrə malik-

Terror və yeni dünya müharibəsi: 5 təhlükəli mənbə haqqında

dir.

Daha düşündürücüsü odur ki, bu terror qruplaşmasına üzv olmaq üçün dünyanın 100 ölkəsindən 30 minə yaxın insan axın edir. Bu barədə ABŞ-ın İŞİD-lə mübarizə üzrə xüsusi təmsilçisinin köməkçisi Brett McGurk məlumat verib (bax: ABD'den Türkiyə-Suriyə sınır açıqlaması! / "Haber-türk", 21 noyabr 2015). Amerikalı diplomat etiraf edir ki, bu, misli görünməmiş bir hadisədir.

Bundan başqa, dünya hakerlər qrupu olan "Anonymous" İŞİD-ə bağlı olan adamların elektron ünvanını izləməklə dəhşətli informasiya yayıb. Onun iddia etdiyinə görə, bu təşkilat bir neçə ölkədə dalbadal terror aktları həyata keçirməyə qadirdir. Lakin sual olunur: bu qədər imkana bir terror qrupu necə nail olub?

Atəş çəmbəri genişlənir: ədalət olmayanda və vicdan susanda

İŞİD terror təşkilatının tarixçəsi "əl-Qaidə"nin meydana çıxmasını xatırlatmır mı? Keçən əsrin 70-80-ci illərində Amerika ilə SSRİ Əfqanıstan uğrunda mübarizə apararkən "əl-Qaidə" ortaya atıldı, güclü silahlandırıldı, sonra isə bütün dünyanın başağrısına çevrildi. Məntiq dikte edir ki, İŞİD də silahlandırıldı, yeni texnologiyalarla təmin edildi, kimlərə qarşı istifadə olundu və hazırda bəşəriyyəti müharibəyə sürükləyəcək əsas təhlükəyə çevrilib. Ona silahları kimlər satıb?

"The National Interest" ikinci təhlükə mənbəyi kimi Pakistan-Hindistan münaqişəsini göstərir. Burada da radikal terror qrupları dinc durmurlar. Belə vəziyyət təriflərin səbir kasasını daşıra və Asiyada da ciddi hərbi toqquşmalar başlaya bilər. Təbii ki, həmin ssenaridə Pakistan və Hindistanın müttəfiqləri də işə qarışmağa məcbur olacaqlar. Bəs Asiyada fəaliyyət göstərən radikal qruplaşmalara silahları kimlər və nə üçün satılır?

Üçüncü təhlükə mənbəyi kimi Cənubi Çin dənizi ətrafında yaranmış vəziyyət

göstərilir. Burada da Çin, Yaponiya, Koreya, Vyetnam, Tayland, Sinqapur, Malayziya arasında özünü göstərməkdə olan gərginliyə diqqət yetirilir. Onlar arasındakı münasibətlərdə son zamanlar hərbi gücün nümayişi hallarına tez-tez rast gəlinir. Bunun fonunda həmin regionda ABŞ-ın silahlı qüvvələrini artırması və müttəfiqlərinə yeni silahlar satması haqqında informasiyalar da yayılır. Öz növbəsində Pekin həmin ərazidə yeni hərbi qruplaşma (məsələn, ballistik raket daşıya bilən yeni nəsil sualtı qayıqlar) formalaşdırır.

Dördüncü təhlükə mənbəyi kimi ABŞ-la Çin arasında gedən silah yarışması göstərilir. Bu ölkələr hərbi sahədə bir-birini qabaqlamağa çalışırlar. O cümlədən Cənubi Çin dənizi akvatoriyasında onların yeni silahlar yerləşdirmək yarışması daha da intensivləşir.

Beşinci təhlükə Ukrayna məsələsi ilə bağlıdır. Dünya KİV-i bu ölkəyə silah satışının daha da genişləndiyini vurğulayır. Qərb həm hərbi kontingenti təkmilləşdirir, həm də müasir silahlar verir. Hətta NATO-nun vəziyyətə birbaşa müdaxiləsindən də bəhs olunur. Belə olan halda Rusiya tərəfdən də konkret addımlar atıla bilər.

Beləliklə, Qərb dünyası yeni qlobal müharibənin ortaya çıxma biləcəyindən ehtiyat edir. Onun beş mənbəyini göstərməklə, konkret ünvanlara işarə edir. Bəs həmin ocaqların alovlanmasında ilk rol silah satışları oynamayıbmı? Terrorçunun əlində silah olmasa, o, necə döyüş bilər? Çox qəribədir ki, problemin bu tərəfinə nə Qərbdə, nə də Şərqdə diqqət yetirmirlər. Əksinə, inkişaf etmiş ölkələr "kim daha çox silah sata biləcək?" yarışına girişiblər.

Getdikcə daha müasir və geniş məhvetmə gücünə malik silahlar müxtəlif ölkələrə satılır. Deyək ki, Çin Rusiyadan müasir "Su-35" qırıcılarını almağa hazırlaşır, Böyük Britaniya isə 138 "görünməz" tipli yeni qırıcı almaq fikrinə düşüb. Onun dəyəri 12 milyard funt-sterlinq təşkil edir. Bu silahlardan harada istifadə olunacaq?

Bunlarla yanaşı, faktlar hərbi ixtilafın tüğyan etdiyi yerlərə silah satışı mən-

zərəsini də ortaya qoyur. Belə ki, İngiltərə son 5 ildə 32 milyard ABŞ dolları həcmində silah satıb. Özü də silah ixracatının 40%-i həmin regionlarda həyata keçirilir. Təkcə Şimali Afrikaya 8,4 milyard funt-sterlinq həcmində ölüməşən silahlar verilib. Bu işlərdən dünyada ən çox "qazanan" Böyük Britaniya və ABŞ şirkətləri olub (bax: Ortadoğu'da kaos silah şirkətlərinə yaradı / "Habertürk", 21 noyabr 2015).

Biz hələ qanunsuz olaraq hansı həcmdə silah alverinin aparıldığını və konkret olaraq kimlərə satıldığını bilmirik. Görünən odur ki, dünyanın müxtəlif regionlarında terror törədən qruplar kifayət qədər silahlara malikdirlər. Fransada və Malidə baş verən son terror hadisələrində də bu, öz təsdiqini tapdı. Belə çıxır ki, Qərbin narahatlıq keçirdiyi müharibə ocaqlarını elə Qərbin silah şirkətləri formalaşdırır. Bir tərəfdən radikal qruplar yaradılır, silahlandırılır, qarşı-qarşıya qoyulur, digər tərəfdən də bir sıra dövlətlərə müasir silahlar satılır, onları toqquşdurmağa çalışılır. Hər iki variantda isə silah istehsal edən şirkətlər maliyyə qazancı əldə edirlər. Faktlar göstərir ki, son 5 ildə Qərbin həmin şirkətlərinin maliyyə imkanları xeyli genişləniş. Bunun qarşısını almaq fikirləri isə, deyəsən, yoxdur.

Ancaq "The National Interest"-in bir xəbərdarlığına diqqət yetirmək gərəkdir. Jurnal yazır: "Ölkələrin liderləri anlamalıdır ki, müharibə oyunu çox təhlükəli ola bilər və böhranların artmasına imkan verməməlidirlər" (bax: Robert Farley. How World War III Starts: 5 'Sparks' That Could Set the World Ablaze / "The National Interest", 21 noyabr 2015).

Bu çağırışı eşidəcəklərimi? Bizcə, çətin! Bu halda hər hansı terror qrupuna qarşı aparılan mübarizənin də real səmərəsi ola bilməz. Dünyanın böyük gücləri sadəcə oyun aparır və bu zaman ədalətsiz mexanizmlərdən istifadə edirlərsə, qan tökülməsi dayanmaz, terror bitməz. Bu cür oyunda uduzan bütövlükdə insanlıq və bəşəriyyət olur!

27 noyabr 2015-ci il

“QİÇS və narkomaniyaya qarşı mübarizəyə sən də qoşul, sağlam həyat tərzini seç!”

Suraxanı rayonunda narkomaniyaya qarşı mübarizə həftəsi çərçivəsində bu mövzuda maarifləndirici tədbir keçirilib

Narkomaniyaya qarşı mübarizə həftəsi çərçivəsində Suraxanı rayon icra hakimiyyətinin, rayon gənclər və idman idarəsinin, “Ədalət və inkişaf naminə uşaq və gənclərə dəstək” ictimai birliyin birgə təşkilatçılığı ilə Hövsan qəsəbəsində yerləşən 270 nömrəli tam orta məktəbdə “QİÇS və Narkomaniyaya qarşı mübarizəyə sən də qoşul, - sağlam həyat tərzini seç!” adlı maarifləndirici tədbir keçirilib. Tədbir hər iki dəhşətli bələdan əziyyət çəkən insanların faciəli həyatından bəhs edən kinosüjetin nümayişi ilə başlanıb.

270 nömrəli məktəbin direktoru Əli İsgəndərov tədbiri açaraq narkotiklərin insan orqanizminə, sağlamlığa vurduğu zərərən, ümumilikdə cəmiyyətdə törətdiyi sosial bələlardan danışıb və şagirdləri narkomaniyaya qarşı mübarizədə fəal olmağa səsləyib.

“Ədalət və inkişaf naminə uşaq və gənclərə dəstək” ictimai birliyinin sədri Könül Əfəndiyeva isə şagirdlərə in-

san mənəviyyatını alçaldan, intellektual səviyyəsini heçə endirən vərdişlərdən uzaq olmağı tövsiyə edib.

Tədbirdə çıxış edən Suraxanı rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının baş məsləhətçisi Yeganə Rəhimova qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılması üzrə Dövlət Proqramı (2013-2018)”nin təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalamışdır. Bu mühüm Dövlət Proqramının icrası ilə əlaqədar Suraxanı rayonunun tam orta məktəblərində, məktəbdənkənar təhsil müəssisələrində, gənclərlə keçirilən görüşlərdə genişmiqyaslı maarifləndirmə işləri aparılır, məktəblilərin və yeniyetmələrin iştirakı ilə silsilə tədbirlər həyata keçirilir. Bu maarifləndirici tədbirlərdə bütün dünya üçün ən təhlükəli bələlara çevrilən narkomaniya, QİÇS barədə məlumat verilir, filmlər, video-rolıklar nümayiş etdirilir.

Tədbirdə Suraxanı rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin əməkdaşı Ayan Yusifova, rayon gənclər və idman idarəsinin rais müavini Elşən Atakişizadə, idarənin aparıcı məsləhətçisi Elnarə Məmmədova çıxış edərək, şagirdlərə bu bələya qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün tövsiyə və məsləhətlər veriblər.

Diskussiya formasında keçirilən tədbirdə məktəblilərin çoxsaylı suallarına aydınlıq gətirilib, şagirdlərə mövzu üzrə buklet və broşurlar paylanılıb.

Z.BAYRAMOVA

“Milli qəhrəmanlarımızı tanıdaq”

YAP Səbail rayon təşkilatında bu mövzuda tədbir keçirilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Səbail rayon qərargahında Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi və “Maarifçi Gənclər” İctimai Birliyi təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən “Milli qəhrəmanlarımızı tanıdaq” layihəsi keçirilib. Layihə çərçivəsində bildirilib ki, burada əsas məqsəd yeniyetmə və gənclərə milli qəhrəmanları tanımaq, onların şərəfli həyat və fəaliyyətləri barədə müfəssəl məlumatları işıqlandırmaqdır.

Layihə rəhbəri Tural Əzizov qeyd edib ki, milli qəhrəmanları tanımaq və tanımaq hər bir azərbaycanlı gəncin vətəndaşlıq borcudur. Bu baxımdan, keçirilən layihənin də əsas qayəsi bundan ibarətdir.

Təşkilatın gənclərlə iş üzrə təlimatçısı Hacıyeva Lamiyə də, öz növbəsində deyib ki, hazırda reallaşdırılan layihə gələcəkdə də davam etdiriləcək. Çünki belə tədbirlərin davam etdirilməsi Azərbaycan gəncliyinin öz həyatlarının müəyyənləşdirməsinə, əsl vətəndaş kimi inkişaf etməsinə öz müsbət təsirlərini göstərir. Layihə yeniyetmələr və gənclər arasında çox böyük maraqla qarşılanıb.

“Milli qəhrəmanlarımızı tanıdaq” layihəsində orta məktəb şagirdləri iştirak etmiş, onlara milli qəhrəmanlarımız haqqında bəhs edən bukletlər paylanmışdır.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Şəki “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” elan olundu

Dünən Türkmənistanın Marı şəhərində TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının növbəti 33-cü toplantısı öz işinə başlayıb. Toplantıda ölkəmizi Azərbaycan Respublikası mədəniyyət və turizm nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib. Toplantı çərçivəsində ötən il həyata keçirilmiş layihələrə dair TÜRKSOY Baş katibinin hesabatı dinlənilərək, 2016-cı il üçün tədbirlər planının təsdiqi həyata keçirilib.

Nazirlikdən qəzetimizə verilən məlumata görə, toplantıda çıxış edən Azərbaycan Respublikası mədəniyyət və turizm nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev TÜRKSOY təşkilatı tərəfindən həyata keçirilən “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” layihəsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, Azərbaycanın qədim tarixi və mədəni mərkəzlərindən biri olan Şəki şəhərinin 2016-cı il üçün türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması ilə bağlı Azərbaycan tərəfinin təklifinin TÜRKSOY təşkilatı tərəfindən nəzərdən keçirilməsini xahiş edib.

Vurğulanıb ki, füsunkar təbiəti, nadir tarix-memarıq abidələri, inkişaf etmiş sənətkarlığı, zəngin irsinin qorunması nəticəsində bu gün Azərbaycanda turizmin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyi bölgələrdən birinə çevrilmiş Şəkinin türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması unikal mədəniyyətimizin təşviqində əhəmiyyətli rol oyanacaqdır.

Nazirin birinci müavini V.Əliyev TÜRKSOY təşkilatının 2015-ci il üçün iş planına Azərbaycanın tanınmış şairlərindən biri olan Bəxtiyar Vahabzadənin 90 illik yubileyinin qeyd edilməsi ilə bağlı tədbirlərin salınması və bununla bağlı təşkilata üzv ölkələrdə müxtəlif tədbirlərin keçirildiyini qeyd edib. Vurğulanıb ki, TÜRKSOY-un təşkilatçılığı ilə Bəxtiyar Vahabzadənin 90 illik yubileyi ilə əlaqədar “Türk dillərində Bəxtiyar Vahabzadənin 90 şeiiri” kitabı nəşr olunaraq Bakıda, Almatıda və Bişkekə təqdimatları keçirilib.

V.Əliyev TÜRKSOY-un Azərbaycan Hökumətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirlərdə fəal iştirakını qeyd edərək, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Cənab İlham Əliyevin himayəsi və YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatı (BMÜTT), Avropa Şurası və İSESKO-nun tərəfdaşlığı ilə 2011-ci ildən etibarən hər iki ildən bir Bakı şəhərində keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumunda və forum çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə TÜRKSOY təşkilatı yüksək səviyyədə təmsil olunması barədə məlumat verib.

TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının növbəti 33-cü toplantısının yekununda Azərbaycan tərəfinin Şəki şəhərinin 2016-cı il üçün türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması ilə bağlı təklifi üzv

dövlətlər tərəfindən yekdilliklə müsbət qiymətləndirilmiş və Şəki “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” elan olunub.

Qeyd edək ki, tədbir çərçivəsində nümayəndə heyətlərinin Türkmənistanın Marı şəhərinin 2015-ci il üçün türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması və Türkmənistanın daimi bitərəflik statusunun əldə etməsinin 20 illiyi münasibətilə 27-28 noyabr 2015-ci il tarixində Marı şəhərində keçiriləcək mədəniyyət ilinin bağlanması mərasimində iştirakı, eləcə də Türkmənistan Prezidenti tərəfindən qəbulu da nəzərdə tutulur.

ZÜMRÜD

Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası münasibətlərin inkişaf etdirilməsi

Çoxmillətli və çoxkonfessiyalı dövlət kimi Azərbaycan Respublikası bu gün dünya birliyinə hərtərəfli inteqrasiya siyasəti həyata keçirir, beynəlxalq əməllə qarşılıqlı münasibətlərin, ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına mühüm əhəmiyyət verir.

Azərbaycan hökumətinin din siyasəti demokratik dövlət quruculuğu kursuna, eləcə də dövlət-din münasibətlərinin milli-mənəvi və hüquqi müstəvidə tənzimlənməsi prinsipinə əsaslanır. Ölkədə mövcud ictimai-siyasi sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi və etnik-dini dözümlülük mühiti mütərəqqi tarixi ənənələrdən bəhrələnən milli siyasətin məntiqi nəticəsidir. Əminəm ki, Bakı Forumunda sürətlə dəyişən dünyada tolerantlığın gücləndirilməsi, universal mənəvi dəyərlərin beynəlxalq hüquq prinsipləri ilə uzlaşdırılması, dini zəmində ekstremizm və ayrı-seçkiliyə qarşı birgə mübarizə yollarının araşdırılması, fərqli dinlərin və mədəniyyətlərin daşıyıcısı olan insanlar arasında dialoq və qarşılıqlı anlaşmanın bərqərar edilməsi kimi aktual problemlər ətrafında konstruktiv fikir mübadilələri aparılacaq və səmərəli tövsiyələr səsləndiriləcəkdir.

Azərbaycan zəngin tolerantlıq əlaqələrinə malikdir

Tolerantlığın Azərbaycanda çox möhkəm təməl sütunları, zəngin ənənələri, dərindən tarixi-mədəni kökləri mövcuddur. Azərbaycan xalqı daim bu bölgədə yaşayan insanlar arasında sülh və əmin-amanlıq şəraitinin yaradılmasına əvəzsiz tarixi töhfələr vermişdir. Dözümlülük, başqa dinlərin nümayəndələri ilə dinc yanaşı yaşamaq azərbaycanlıların milli mentalitetinin əsas xüsusiyyətlərindəndir. Ölkəmizdə tarixən islam dini ilə yanaşı, xristianlıq, yəhudilik dinlərinə mənsub insanlar qarşılıqlı anlaşma, mehriban qonşuluq və əmin-amanlıq şəraitində yaşamışlar.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən və Ümummilli Lider Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra milli-dini dəyərlərimizin qorunmasında, islam dininə ehtiram göstərilməsində, xalqımızın dini əqidəsinin daha da möhkəmləndirilməsində öz əməli fəaliyyəti ilə böyük rol oynamışdır.

Azərbaycan tarixən tolerantlıq, dini dözümlülük ənənələri ilə fərqlənəndə, tam qətiyyətlə deyə bilərik ki, beynəlxalq standartlara cavab verən tolerantlıq ölkəmizdə məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin xidmətləri sayəsində qurulmuşdur. Bu gün müasir Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri modeli çevrilməsində bütün dini konfessiyalar qanun qarşısında bərabərdir və eyni statusa malikdir. Azərbaycanda dövlət-din münasibətlərinin düzgün qurulmasında, respublikada dini əmin-amanlığın və sabitliyin yaranmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mühüm rol oynadığını vurğulayan Moskva və Ümumrusiya Patriarxi II Aleksiyev Azərbaycanın bu sahədə nümunə olması ilə bağlı öz fikirlərini

aşağıdakı kimi şərh etmişdir: "Azərbaycan qədim dini ənənələrə və mədəniyyətə malik bir ölkədir. Bu gün Azərbaycan dini əmin-amanlığa və sabitliyə ilham verən nümunədir. Bunun əsası Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin müdrik siyasəti sayəsində qoyulmuşdur. Dünyəvi hakimiyyət və ənənəvi dini icmaların konstruktiv fəaliyyəti və qarşılıqlı ünsiyyəti nəticəsində yaranmış dövlət-din münasibətlərinin nadir modeli Azərbaycan Respublikasında öz əksini tapmışdır. Belə zənn edirəm ki, bu sahədə Azərbaycanda toplanmış təcrübə diqqətlə öyrənilməli və təhlil olunmalıdır".

Azərbaycanın dinlərarası dialoq və əməkdaşlıq sahəsində nadir təcrübəsi ölkə xaricində də yüksək qiymətləndirilmiş və tə-

dələrinin bərpası və mühafizəsini daim diqqət mərkəzində saxlayan dövlət başçısının sərəncamları ilə son bir neçə ildə qədim tarixi abidələrin, ziyarətgahların bərpası ilə bağlı görülən silsilə tədbirlər dini-mənəvi dəyərlərə verilən yüksək qiymətin göstəricisidir. Prezident İlham Əliyevin xalqımızın dini dəyərlərinə, müxtəlif dinlərə və sivilizasiyalara hörmətlə yanaşması, milli-mənəvi dəyərlərə həssas münasibətin dövlət siyasətinin mühüm prioritetlərindən birinə çevrilməsi, ölkədə güclü tolerantlıq ənənələrinin getdikcə daha da möhkəmləndirilməsi Azərbaycanı dünyada multikulturalizmin əsas mərkəzinə çevirmişdir. Dini, mədəni və tarixi abidələrin bərpasına, onların yenidən xalqın qan yaddaşına qaytarılmasına

çox başqa dini inanclar ölkədə bu və ya digər dərəcədə yayıla bilmiş, biri-birinə qarşılıqlı təsir göstərmiş, dini həyatın özəlliyini şərtləndirmişdir. Bütperəstlik təsəvvürlərinin kökləri çox qədimlərə dirənən ölkə ərazisində məskunlaşan əhalinin böyük qismi odu müqəddəsləşdirmiş, ona sitayiş etmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin irəli sürdüyü "Bakı Prosesi"nin davam etdirilməsinin nəticəsi olaraq 2011-ci ilin aprelinde dövlət başçısının təşəbbüsü və bilavasitə təşkilatçılığı ilə Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirilmişdir. UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Avropa Şurası, Avropa Şurasının Şimal-Cənub Mərkəzi və İSESCO kimi nüfuzlu qurumların dəstəklədikləri forum dünyada bu istiqamətdə reallaşan ilk mötəbər tədbir olmuşdur.

Zəngin mədəni-mənəvi irsə, çoxəsrlik tolerantlıq ənənələrinə, nümunəvi dövlət-din münasibətləri modelinə malik olan və fərqli sivilizasiyaların qovşağında yerləşən Azərbaycanın belə müzakirələrə ev sahibliyi etməsi təsadüfi deyildir. Çünki Azərbaycan bütün dinlərə hörmətlə yanaşır, hətta ölkəmizə təcavüz edənləri belə din və məzhəbə görə fərqləndirmir. Bütün bu proseslərin müvafiq qanunvericilik çərçivəsində tənzimlənməsi, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının vicdan azadlığı ilə bağlı müddələrinin həyata keçirilməsi üçün

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin irəli sürdüyü "Bakı Prosesi"nin davam etdirilməsinin nəticəsi olaraq 2011-ci ilin aprelinde dövlət başçısının təşəbbüsü və bilavasitə təşkilatçılığı ilə Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirilmişdir. UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Avropa Şurası, Avropa Şurasının Şimal-Cənub Mərkəzi və İSESCO kimi nüfuzlu qurumların dəstəklədikləri forum dünyada bu istiqamətdə reallaşan ilk mötəbər tədbir olmuşdür

nımlıdır. Bunun bariz nümunəsi kimi Roma Katolik Kilsəsinin başçısı II İohann Pavel 2003-cü ilin mayında Bakıda olarkən dediklərini xatırlatmaq kifayətdir: "Azərbaycan üç müxtəlif dinin dinc yanaşı yaşadığı nadir bir ölkə və dini dözümlülük baxımından sabit cəmiyyətdir. Bu sabitlik gərgin əməyin, ölçülüb-biçilmiş çox incə bir siyasətin və möhkəm iradənin nəticəsidir. Bu milli adət-ənənələrə, mənəvi-dini dəyərlərə ölkə rəhbərliyinin münasibəti fonunda yaranmış əlverişli şəraitin təbii təzahürüdür".

Azərbaycanda dövlətin din siyasətinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ilin iyun ayında Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. Komitə ölkəmizdə mövcud olan dini strukturların fəaliyyətinin tənzimlənməsi və dövlətin din siyasəti sahəsində müxtəlif funksiyalarını yerinə yetirir.

Tolerantlığın dövlət strategiyası

Azərbaycan öz mədəniyyəti, tarixi, adət-ənənələri ilə fəxr etməyə layiq az sayda dövlətlərdən biridir. Tolerantlığın dövlət strategiyası olaraq əsasını Ümummilli Lider Heydər Əliyev qoymuş, bu zəngin ənənə hazırda möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik ənənələrinin layiqli davamçısı olduğunu əməli addımları ilə sübuta yetirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına və inkişafına çox mühüm diqqət və qayğı göstərir.

Prezident İlham Əliyev son 12 ildə tarixi-mədəni irsin, milli-mənəvi dəyərlərin dirəldilməsi, xüsusən də, dini ziyarətgahların əsaslı təmiri və yenidən qurulmasına xüsusi diqqət ayırmışdır. Maddi-mədəniyyət abi-

həssaslıqla yanaşan, bu sahədə həyata keçirilən layihələrə ciddi dəstək verən Prezident İlham Əliyevin son illərdə bir çox dini abidələrin bərpası ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar, verdiyi tapşırıqlar artıq ölkəmizdə mövcud olan milli-mənəvi dəyərlər sisteminin ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Bunun nəticəsidir ki, son illərdə Təzəpir, Bibiheybət, Əjdərbəy məscidlərində geniş tikinti və yenidənqurma işləri həyata keçirilmişdir. Hazırda Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən, Gəncədəki İmamzadə kompleksində təmir-bərpa işləri aparılır. Azərbaycan və Şərq memarlığının nadir incilərindən olan Şamaxı Cümə məscidi artıq dindarların istifadəsinə verilmişdir. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, Prezident İlham Əliyev tarixi keçmişimizin unudulmasına imkan vermir və çalışır ki, gələcək nəsillər xalqımızın milli-mənəvi dünyasına daha çox bağlı olsunlar.

Azərbaycan- dini konfessiyaların vəhdətdə olduğu ölkə

Azərbaycan müxtəlif etnosların və millətlərin, fərqli dinlərə sitayiş edən insanların tarixən dostluq və qardaşlıq şəraitində yaşadığı tolerant ölkədir. Ölkəmizdə ayrı-ayrı etiqad və inanclara malik etnosların min illərlə əmin-amanlıq şəraitində yaşamasında, etnik-mədəni müxtəlifliyin günümüzədək qorunub saxlanması Azərbaycan xalqına xas olan humanizm və çoxmillətlik dəyərlərin müstəsna rolu vardır. Azərbaycanın tarixi inkişafının xüsusiyyətləri, coğrafi mövqeyi, əhalisinin etnik tərkibi təbii qədimdən burada müxtəlif dinlərin mövcudluğuna şərait yaratmışdır. Ayrı-ayrı dövrlərdə bütperəstlik, zər-düşülük, yəhudilik, xristianlıq, islam və bir

müvafiq şəraitin yaradılması, dini etiqad azadlığı ilə əlaqədar qanunvericilik aktlarına riayət olunmasına nəzarətin təmin edilməsi və dini qurumların qeydiyyatına alınması Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən müvəffəqiyyətlə tənzimlənilir. Hazırda mütərəqqi dünyada demokratik dəyərlərdən biri kimi qəbul edilən etnik dini tolerantlıq Azərbaycan cəmiyyətinin nümunəvi normalarına çevrilmişdir. Çoxmillətli və çoxkonfessiyalı dövlət kimi Azərbaycan Respublikası bu gün dünya birliyinə hərtərəfli inteqrasiya siyasəti həyata keçirir. Bu siyasətin nəticəsində hazırda ölkəmizdə bütün dini icmalar bərabər hüquqlara malikdirlər.

Müasir dünyada baş verən müharibələrin motivlərinə nəzər salsaq, etnik-dini anlaşmazlıqların bir çox hallarda katalizator rolunu oynadığını görürük. Bu mübarizələr o həddə gəlib çatmışdır ki, bəzən eyni dinə mənsub təriqətlər arasında belə qanlı çaxnaşmalara səbəb olur. Etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində bu gün dünyanın 21 ölkəsində 12 milyonadək insan qaçqın və məcburi köçkün şəraitində yaşayır. Belə bir şəraitdə dünyanın gələcəyinin mədəniyyətlərarası münasibətlərdən asılı olması tam ciddiliyi ilə meydana çıxır. Bu gün istəyərlər də, istəməyərlər də xalqlar bir-birinin varlığını qəbul etməli, bir-birinə hörmətlə yanaşmalı və müasir dünyanın birgəyaşayış prinsiplərinin məsuliyyətini anlamalıdırlar. Azərbaycan bu sahədə dünya dövlətlərinə uğurlu model hesab olunur. İslamın mənəvi dərinə əsaslanan dünyəvi dövlət olan Azərbaycan nənki dini tolerantlıq ənənəsini möhkəmləndirə bilmiş, hətta onu bir dövlət kimi öz imicinə çevirərək beynəlxalq miqyasda çıxarmağa çalışmaqdadır.

Valeh Məhərrəmov
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün

TƏRS BAXIŞ

Həsən Kərimovun vəfatı AXCP-də vəziyyəti qarışdırdı*Gözəl Bayramlı-Fuad Qəhrəmanlı qruplaşması toqquşur*

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) sədr müavini və məclis sədri Həsən Kərimovun vəfatından sonra partiyada boş qalmış kreslo uğrunda yeni savaş meydana çıxıb. Belə ki, uzun müddətdən bəri gizli qarşıdurmalara gedən digər sədr müavinləri - Gözəl Bayramlı və Fuad Qəhrəmanlı qruplaşması indi aşkar toqquşmalara gedirlər. Onların hər biri məhz partiyanın məclis sədri olmaq iddiasındadırlar. Onu da qeyd etmək yerinə düşərdi ki, mərhum Həsən Kərimovun özü də qruplaşma daxilində yer alaraq, Gözəl Bayramlıdan yana çıxışlar edirdi. Fuad Qəhrəmanlıya isə dəstəyin bilavasitə sədr Əli Kərimliden verildiği sirr deyil.

məlumdur. Çünki yeni vəfat etmiş partiyadaşlarının ruhuna belə hörmət qoymağı bacarmayan cəbhəçilər daxili çirkinliklərini bir daha ortaya qoymuş olublar. Göründüyü kimi, onlar üçün vicdan, şərəf və ləyaqətə aid olan heç bir xüsusiyyət mövcud deyil. Yeni belə bir hal sədr Əli Kərimli olan siyasi təşkilatda "normal" qarşılanır.

Artıq savaş özünü sosial şəbəkədə də kifayət qədər göstərməkdədir. Bayramlı-Qəhrəmanlı qruplaşması söyüşün birini bir qəpikdən bir-birlərinə ünvanlayaraq, qruplaşma rəhbərlərinin ali məclisə gedən yolunu açmağa cəhdlər göstərir. Halbuki, son sözü məhz sədr Əli Kərimli deyəcək.

Gözəl Bayramlı təklənib

Daha dəqiqi, əgər o, kimi istəsə, onu da AXCP-nin ali məclisinin sədrliyinə gətirəcək. Eyni zamanda, Əli Kərimlinin saxta qurultayında 99 (!-R.N.) faiz səsle sədr seçilməsi də onu göstərir ki, məclisin sədrini elə onun özü tə-

yin edəcək. Beləliklə, digər üzvlərin fikirlərinə hörmətlə yanaşılmayan bir təşkilatda bundan artığını gözləməkdə olmaz. Bu zaman belə bir sual yaranır ki, görəsən, başlanan savaştan sonra AXCP məclisinin sədri kim seçiləcək?

Bayaq da dediyimiz kimi, Əli Kərimlinin bilavasitə dəstək verdiyi şəxs Fuad Qəhrəmanlıdır. Ona görə də Qəhrəmanlının söyüş qrupunun daha aktiv olması da nəzərdən yayınmır. Gözəl Bayramlı isə demək olar ki, təklənib.

Əli Kərimlinin Fuad Qəhrəmanlıya etdiyi işlərin əvəzini qaytarması gözlənilir

Onu müdafiə edənlər də sosial şəbəkədə Qəhrəmanlının qrupuna qarşı acizlik göstərir. Həmçinin, AXCP-nin saxta qurultayı ərəfəsində Fuad Qəhrəmanlının Əli Kərimlidən yana canfəşanlıığı da diqqətlərdən yayınmırdı. Bu səbəbdən, Əli Kərimlinin Fuad Qəhrəmanlıya etdiyi işlərin əvəzini qaytarması gözlənilir. Digər tərəfdən, Fuad Qəhrəmanlı həm də söyüş kampaniyası çərçivəsində Əli Kərimlinin "rəğbətini qazanıb". Belə ki, Əli Kərimliyə yaxşı söyüş söyən, böhən danışan, şantaj edib, şər atan adamlar daha çox gərəklidir. Artıq belə hesab etmək olar ki, Fuad Qəhrəmanlı mərhum Həsən Kərimovun yerini tutub.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Yeni vəfat etmiş partiyadaşlarının ruhuna belə hörmət qoymağı bacarmayan cəbhəçilər daxili çirkinliklərini bir daha ortaya qoyublar

Düzdür, daha əvvəllər bu kimi qarşıdurmalara adi partiyadaxili məsələ kimi yanaşılsa da, indiki vəziyyətdə oradakı durumun heç bir mənəvi və əxlaqi dəyərlərə cavab vermədiyini de-

Müxalifətin birlik məsələsi reallaşmayacaq*Təhmasib Novruzov: "Əksinə, daxili parçalanma bir qədər də genişlənəcək"*

Müxalifətin dağılması fonunda AXP-nin keçmiş sədri Pənah Hüseyn müxalifətin birlik modelinin yaradılmasının vacibliyini bildirib. Təbii ki, bu ideyanın reallığa çevrilməsi mümkün görünür. Çünki dəfələrlə müxalifətin bir neçə partiyadan ibarət bloku yaradılıb. Amma iddialı partiya sədrlərinin əlçatmaz böyük arzularının səbəbindən həmin qurumlar dağılaraq tarixin arxivinə atılıb.

Azadlıq Hərəkətçilər Birliyinin sədri Təhmasib Novruzov "Səs" qəzetinə açıqlamasında müxalifətin birlik modelinin yaradılmasının qeyri-mümkün vasitə olduğunu bildirdi. Təşkilat sədri bunun səbəbini liderlərin şəxsi ambisiyalarının partiya və ümmüxalifət maraqlarından üstün tutmaları ilə əlaqələndirdi: "Təəssüflər olsun ki, bu gün özlərini müxalifət adlandıran və meydanlara çıxan müxalifət təmsilçilərinin şəxsi ambisiyaları hər zaman ümmümilli və dövlət maraqlarından üstün olub. Bu baxımdan, vahid bir məqsəd ətrafında müxalifətin qüvvələrinin birləşməsi xə-

yal olaraq qalacaqdır. Hazırkı məqamda, müxalifət tərəfindən ortaya atılan birlik məsələsi reallaşmayacaq, əksinə daxili parçalanma bir qədər də genişlənəcək".

T.Novruzov onu da bildirdi ki, müxalifətin hər hansı məsələ ətrafında bir araya gələ bilməməsinin başlıca səbəbi birinin digərini qəbul etməməsi və gözü göturməməsi ilə əlaqəlidir: "Bu şəxslər üçün təmsil olunmuşları partiyanın maraqları yox, özlərinin maraqları önəmlidir. Belə olan halda da onların axırı bu cür acınacaqlı olur.

T.Novruzovun sözlərinə görə, müxalifətin yaratdığı blok və qurumların uzunömürlü ola bilməməsinin əsas səbəbi müxalifət daxilində partiya li-

derlərinin biri-birinə qarşı səmimi münasibətlərin olmaması və şəxsi ambisiyalarını ön çəkmələridir: "Müxalifət partiyaları hədsiz zəif olduqları halda, böyük ambisiyalarla çıxış edirlər. Reallığı özündə əks etdirməyən xeyalərlə dalırlar. Təbii ki, müxalifətçilər hər hansı bir siyasi gücə sahib olmadıqlarından da, məğlubiyyətə düçar olurlar. Ona görə də, bu təşkilatların dağılması qaçılmazdır".

"Necə düşünürsünüz, hansısa xarici qüvvələr müxalifətə birləşmək tapşırığı versələr, bu tapşırığın yerinə yetirilməsi nə dərəcədə real ola bilər" sualını cavablandıran T.Novruzov bildirdi ki, dəfələrlə xarici qüvvələr tərəfindən bu şəxslərə birləşməklə bağlı tapşırıqlar gəlib: "Tapşırığın əsasında da birləşməyə can atıblar. Amma belə olan halda, bu sual ortaya çıxır: xaricdən gələn sifarişçi qüvvə bu maliyyə vəsaitini kimə ayıracaq? Maliyyə vəsaitinin kimə ayrılması üstündə də müxalifət təmsilçiləri arasında dava-dalaş düşür. Bu dava-dalaş səbəbindən onlar birləşməmiş parçalanırlar".

GÜLYANƏ

Müsavat başqanının qabaqdangəlməmişlik "amnistiyası"*Yaxud, gedənlərin qayıtmayacağı indidən bəllidir*

Bu günlərdə qəzetimizə Müsavat daxilindəki inanılmış mənbədən belə bir informasiya daxil olub ki, Arif Hacılı partiyanın qurultayından sonra təşkilat sıralarını tərk edən adamların bağışlanması (?-M.Q.) barədə düşünür və onların öz səhvlərini etiraf edəcəkləri təqdirdə, yenidən Müsavata sırası üzv kimi yazılmalarını təmin edə bilər. Maraqlısı da budur ki, Arif Hacılı partiyanın mövcud vəziyyətini görə-görə, Müsavatın demək olar ki, boşaldığını fərk edə-edə bu cür "bağışlanma missiyasını" üzərinə götürməsi nə qədər inandırıcı görünməyə də, bu, belədir. Yeni mənbədən bizə sızan məlumat realdır.

Arif Hacılıın təklifinin, ümumiyyətlə, qəbul edilməyəcəyi bəribaşdan görünməkdədir

Lakin Müsavatı tərk edərək bir neçə hərəkat yaranan, özü də Müsavatdakı fəaliyyətləri ilə uzun illər müxalifətçilik edən adamların yenidən partiya qayıtması, əlbəttə ki, mümkünsüz görünür. Əgər nəzərə alsaq ki, gedənlərin əksər çoxluğu partiya strukturlarında post tutanlar olub, funksionerlik fəaliyyətləri ilə daim gündəmdə qalıblar, onda Arif Hacılıın təklifinin, ümumiyyətlə, qəbul edilməyəcəyi bəribaşdan görünməkdədir. Çünki vaxtilə postlar tutmuş Vurğun Əyyubun, Qubad İbadoglundun, Ellada Məmmədlinin, Səxavət Əlisoyun, Tural Abbaslının və sairələrinin sırası Müsavat üzvlüyünə qayıtmaları onlar üçün təhqir olardı. Belkə də Arif Hacılı onun saxta başqanlığını qəbul etməyəcəyi, eyni zamanda təhqir etməyi də planlaşdırıb.

Başqa tərəfdən, Müsavatdan gedən üzvlərin ora qayıtmasının qeyri-mümkünlüyü həm də başqa amillərlə də izah edilə bilər. Məsələn, gedənlərin, hətta yaratdıqları hərəkat və birlikləri də tərk edəcəkləri gözlənilir. Bu isə, belə deməyə əsas verir ki, onların əksəriyyəti həm kifayət qədər yaşa dolmuş insanlardırlar. Onların özləri də başa düşürlər ki, siyasət faktorunu artıq onlar üçün bitib.

Tutaq ki, İsa Qəmbər yenidən başqanlığa qayıtdı...

Daha bir vacib məqam isə müəyyən vaxtı Müsavat kuluvarlarında İsa Qəmbərin yenidən başqanlığa postuna qayıtması iddiaları ilə bağlıdır. İnandırıcı görünməyə də, "Müsavatı düşdüylə böhrandan xilas etmək" adı altında İsa Qəmbərin başqanlığa postuna qayıtması baş verə bilər. Ancaq burada da partiyanın itkisi olacaq ki, bu da bilavasitə Arif Hacılı klanı ilə bağlıdır. Tutaq ki, İsa Qəmbər yenidən başqanlığa qayıtdı. Məhz onda Arif Hacılı bu komandası təşkilat sırasında qiyam qaldıraraq, tərəfdaşları ilə qurumdan xaric oluna bilərlər. Bu səbəbdən, Qəmbərin təzədən hər hansı bir yolla qayıdub başqan olması real görünmür.

Beləliklə, görünən amil budur ki, əslində Müsavatın dağılmasının qarşısını almaq üçün orada, ilk növbədə demokratik-hüquqi islahatlar keçirilməlidir. Ancaq nəinki Müsavatda, o cümlədən ənənəvi müxalifət partiyalarının çoxunda heç bir islahat, partiya quruculuğunda yenilik aparılır. Çünki Müsavat da daxil olmaqla, AXCP, ADP, "Ümid", AMİP və s. partiyalar ayrı-ayrı şəxslərin maraqları çərçivəsində yaradılışıdır.

Yaxın vaxtlarda Arif Hacılıın özünün düşməne çevirdiyi şəxslər qarşısında əvfi diləməyi gözlənilir

Daha dəqiqi, onların hər biri AXC şinəlidən çıxmış adamlardırlar. AXCP-nin isə parçalanması, ard-arda siyasi partiyaların yaradılması, ilk növbədə yaranmış narazılıqlar üzündən baş verib. Təbii ki, belə olan vəziyyətdə xalq, ictimai rəy onları dəstəkləmir. O cümlədən, həmin partiyaların sırası üzvləri də partiyalarının fəaliyyətindən narazıdırlar. Əbəs yerə deyil ki, artıq baş verən istefalar adət halını alıb və bu faktor ictimai rəyi maraqlandırmır.

Nəticədə, Arif Hacılıın "amnistiyası" da ona heç bir siyasi bəhrə verməyəcək. Çünki yaxın vaxtlarda onun özünün düşməne çevirdiyi şəxslər qarşısında əvfi diləməyi gözlənilir.

Mübariz QULİYEV

Demokratik ölkələrin konstitusiyalarında insan hüquq və azadlıqlarının təsbit olunması

Şərq ölkələrindən demokratik ölkə kimi xüsusi maraq doğuran Yaponiyada insan hüquq və azadlıqları 1947-ci ildə qüvvəyə minmiş Konstitusiyanın "Xalqın hüquq və vəzifələri" adlı 3-cü fəslində təsbit olunmuşdur. Həmin fəslin əsas müddələri insanın anadangəlmə, təbii hüquqlar konsepsiyasından çıxış edir, bu hüquqlara Konstitusiyada indiki və gələcək nəsillərə nəsib olan əbədi və pozulmaz hüquqlar kimi baxılır. Yaponiya Konstitusiyası dövlət tərəfindən təminat verilən şəxsiyyət hüquq və azadlıqların həyata keçirilməsini cəmiyyətin rolu, xalqın fəalliyəti ilə bağlayır. Belə ki, burada deyilir ki, hüquq və azadlıqlar xalqın müntəzəm səyləri ilə dəstəklənməlidir, təkcə şəxsiyyət deyil, bütövlükdə xalq hüquq və azadlıqlardan sui-istifadədən çəkinməlidir və onların ictimai rifah maraqları naminə istifadə edilməsinə görə tam məsuliyyət daşıyır.

H.Babaoğlu yazır ki, Yaponiya Konstitusiyasında ənənəvi siyasi hüquqlarla yanaşı (seçki hüququ, birləşmə hüququ, yığıncaqlar, söz, mətbuat azadlığı və s.), digər siyasi hüquqlar da təsbit olunur. Xalqın dövlətin vəzifəli şəxslərini seçmək və onları vəzifədən kənarlaşdırmaq hüququ, dinc petisiyalarla müraciət etmək, qanunlarda düzəliş etmək və onları ləğv etmək hüququ, Konstitusiyada yaşamaq hüququna, digər şəxsi azadlıqlara təminat verilir. Burada azadlıq və xoşbəxtliyə can atmaq, vicdan azadlığı hüququ (heç bir dini təşkilat dövlətdən imtiyaz almamalı və siyasi hakimiyyətdən istifadə etməməlidir), dövlətin və vəzifəli şəxslərin qanunsuz hərəkətlərindən zərərin ödənilməsi hüququ, şəxsiyyət toxunulmazlığı, mənzil toxunulmazlığı hüququ və digər şəxsi hüquqlar təsbit edilir.

Demokratik cəmiyyətdə insan hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsi mexanizmində Ombudsman təsisatının xüsusi yeri və rolu tədqiqatçılar tərəfindən qeyd olunur. Müasir dövlətin inkişaf səviyyəsi adamların həyatının bütün sahələrinə idarəetmə fəalliyətinin ekspansiyasının getdikcə artdığını göstərir.

Bu da adamları idarəetmə orqanlarından, demək olar ki, tamamilə asılı vəziyyətə salır. Bunun nəticəsində Ombudsman kimi bir mexanizmə zərurət yaranır ki, onun da vəzifələrinə idarəetmə orqanlarının işindən qənaətlənməyən vətəndaşların şikayətlərinə baxmaq və beləliklə də onların hüquq və azadlıqlarını müdafiə etmək daxildir. Bu cür təsisata tələbat, həqiqətən də böyükdür, xüsusilə də əgər nəzərə alınsa ki, Ombudsmana müraciət proseduru ciddi qaydaları və yüksək xərcləri nəzərdə tutmur. Bundan fərqli olaraq məhkəməyə müraciət prosedurları uzunmüddətli, baha olur və əvvəlcədən müəyyən olunmuş sərt çərçivələrdə baş verir.

F.Lüşer Fransa Konstitusiyası Şurasının qərarları prizmasından hüquq və azadlıqların konkret məzmununu açıqlamağa çalışır, azadlıq konsepsiyasının ətraflı analizini verir. Onun tərəfindən azadlıqlar sırasında yerli (ərazi) azadlıqlar da ayrılır: kommuna, departamentlər və s. tipli kollektivlərin azadlığı. Azərbaycan spesifikasını nəzərə alaraq müəllifin gəldiyi bu cür nəticələr diqqəti cəlb edir ki, kollektivin (ərazinin) statusunun dəyişdirilməsi mərkəzi orqanların təşəbbüsü ilə keçirilən referendum əsasında mümkündür. Əgər belə referendum yerli hakimiyyətlər tərəfindən təşkil olunarsa, onda onun nəticələrinin yalnız mənəvi çəkisi ola bilər. O, hesab edir ki, xalqların öz müqəddəratını təyin etməsinin azadlığı metropoliyadan ayrılmaq üçün bəraətverici arqument ola bilməz: o vaxtdək ki, kollektiv fransız xalqının tərkib hissəsi olaraq qalır, o, bütövlükdə respublika xalqının rəyindən müstəqil olaraq "öz müqəddəratını təyin edə" bilməz.

H.Babaoğlu yazır: "Bu baxımdan uzun müddət Fransa Konstitusiyası Şurasının üzvü olan professor F.Lüşerin "Şəxsiyyətin hüquq və azadlıqlarının konstitusiyası müdafiəsi" monoqrafiyası maraq doğurur. O özünün kitabında Fransa Konstitusiyası Şurasının 30 ildən artıq müddətdə vətəndaşların konstitusiyası hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində fəalliyətini və qəbul etdiyi qərarlarını təhlil edir, onların təmin edilməsinin prosedur formalarını göstərməyə çalışır. Buraya, ilk növbədə Konstitusiyası Şurası tərəfindən həyata keçirilən ilkin nəzarət aid edilir; ikincisi, bundan sonra növbəti nəzarətdir ki, bu

da, əsasən Konstitusiyası Şurasının təşəbbüsünə əsaslanır, lakin ayrı-ayrı vətəndaşların şikayəti əsasında keçirilir; üçüncüsü, digər yurisdiksiyalı orqanlar tərəfindən həyata keçirilən nəzarətdir".

F.Lüşer Konstitusiyası Şurası mövqeyindən çıxış edərək göstərir ki, hüquq və azadlıqlar mütəlak deyil, əksinə, hər bir hüquq və azadlığın dəqiq reqlamentləşdirilmiş çərçivələri vardır; onlara vəzifələr uyğun olur, məsələn, "ümumi mənafeyə" riayət etmək, başqa şəxslərin hüquqlarına qəsd etməmək, xeyrixah, xoş xasiyyətə malik olmaq, adətlərə hörmət etmək, başqa vətəndaşların maraqlarına toxunmaq, zorakı hərəkətlərə yol verməmək formalarında. Əlbəttə, hüquqi dövlətdə qoyulan hər hansı bir məhdudiyət yalnız fərdin xeyrinə ola bilər.

A.Tokvil "Amerikada demokratiya" əsərində göstərir ki, "demokratiya siyasi hüquqlar anlayışını hər bir vətəndaşın şüuruna çatdırır və bu da onun əsas üstünlüklərindən biridir. Əlbəttə, hamıya siyasi hüquqlardan istifadə etməyi öyrətmək heç də asan deyil, lakin bu məqsədə nail olunması çox yaxşı, müsbət nəticələr verir".

Əlbəttə, A.Tokvilin mülahizələri diqqəti cəlb edir. Onun diqqət yetirdiyi bir vacib məsələ də ondan ibarət olmuşdur ki, "əgər xalq bundan əvvəl siyasi hüquqlara malik olmamışdırsa, onun bu hüquqlara yiyələndiyi vaxtda böhran baş verir ki, bu böhran da həm zəruri və həm də təhlükəli olur. Siyasi hüquqları ilk dəfə əldə edən sadə adamlar bu hüquqlara münasibətdə həyatın dəyərini bilməyən uşağın onu əhatə edən aləmə bəslədiyi münasibətə oxşar vəziyyətə düşürlər". Burada A.Tokvil məşhur bir kəlamı da misal gətirir: Nomp Ruer robustuc (lat., güclü, lakin təcrübəsiz insan). O göstərir ki, bütün bunlar Amerikada da müşahidə olunur: O ştatlarda ki, vətəndaşlar hüquqlarından çoxdan istifadə edirlər, onlar bunu daha yaxşı edirlər. Bu istiqamətdə mülahizələrini A.Tokvil belə bir fikirlə yekunlaşdırır ki, "...azad yaşamağı öyrənməkdən çətin bir şey yoxdur".

Demokratik cəmiyyətdə insana qaçığı yüksək və ali məqsəd sayılır. Bu baxımdan da müvafiq olaraq insan hüquqları və azadlıqlarının konstitusiyada və qanunlarda təsbit və təsdiq edilməsi dövlət idarəçiliyinin əsas

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

məqsədi kimi çıxış edir.

Müasir dünyada inkişaf etmiş demokratik dövlətlər öz ölkələrində insan hüquqlarının təmin edilməsi ilə yanaşı, başqa ölkələrdə də onların qorunmasına, demokratik cəmiyyət qurulmasına yardım etməyə çalışırlar. Hələ 1941-ci ilin yanvar ayında ABŞ prezidenti Franklin Ruzvelt özünün Konqresə göndərdiyi müraciətində Amerika milləti qarşısında duran yeni məqsədin bütün dünyada insan hüquqlarının pozulması hallarına qarşı mübarizə aparmaqdan ibarət olduğunu bəyan etmişdir. O, "Dörd aylıq azadlıq" əsərində göstərir ki, "...sağlam və güclü demokratiyanın təməlinə müəmmal bir şey yoxdur. Xalqımızın siyasi və iqtisadi sistemdən gözlədiyi əsas şeylər çox sadədir..."

- işləyə bilənlər üçün iş;
- ehtiyacı olanların təhlükəsizliyi;
- seçmə adamlar üçün xüsusi imtiyazların ləğvi;
- hamı üçün vətəndaş azadlıqlarının saxlanılması;
- həyat səviyyəsinin daim yüksəlməsi üçün elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərindən istifadə olunması".

F.Ruzvelt qeyd edirdi ki, "narahat və son dərəcə mürəkkəb müasir dünyada gözəndən uzaq qalmamalı sadə və əsas şeylər bunlardır" və ölkənin iqtisadi və siyasi sisteminin "daxili və birləşdirici gücü onun bu ümidi nə dərəcədə doğrulda biləcəyindən asılıdır..." Amerikanın dünyaya aşılayacağı əsas insan azadlıqlarına o, dörd azadlığı aid edirdi və bununla əlaqədar yazırdı: "Təhlükəsiz etmək istədiyimiz gələcəkdə biz dörd mühüm insan azadlığına əsaslanan dünya yaratmağa çalışacağıq. Birinci azadlıq - dünyanın istənilən hissəsində söz azadlığı və öz fikrini ifadə etmək azadlığı, ikinci azadlıq - dünyanın istənilən hissəsində hər bir adamın istəyincə ibadət etmək azadlığı. Üçüncü azadlıq - dünyanın istənilən hissəsində ehtiyac əsarətindən azadlıq; (daha sadə dildə bu, hər bir ölkə üçün onun xalqının sağlamlıq, dinc həyatını təmin edən iqtisadi razılaşmaları bildirir). Dördüncü azadlıq - dünyanın istənilən hissəsində qorxu hissindən azadlıq; (daha sadə dildə bu, silahlardan ele tərzdə və ele səviyyəyə qədər ümumi ixtisar edilməsidir ki, heç bir ölkənin öz qonşusuna fiziki təcavüz etmək imkanı olmasın).

Bu, uzaq minilliklərin perspektivi deyildir. Bu, belə bir dünyanın artıq bizim dövrümüzdə və nəslimiz tərəfindən yaradılması üçün real təməldir".

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Yaxşı kitablar oxumaq insanları nəcibləşdirir

Sən demə, ədəbiyyatı sevmək, kitab oxumaq insanın intellektual səviyyəsini artırmaqla bərabər, onu daha xeyirxah və nəcib edir. Müvafiq tədqiqat Böyük Britaniya alimləri tərəfindən aparılıb. AZƏRTAC "AH-onlayn" saytına istinadla xəbər verir ki, elmi eksperimentdə 4 min nəfər iştirak edib. Tədqiqatın nəticələrinə əsasən mütəxəssislər bildırıblər ki, kitab oxumağı sevənlər nə yuxusuzluqdan, nə stressdən, nə də depressiyadan əziyyət çəkirlər. Üstəlik, onlar həyatın çətin sınaqlarından alnıaçıq-üzüağ çıxırlar.

Yaponlar 16 milyard ildə vaxtı dəqiq göstərən saat hazırlayıblar

Yapon alimləri həddən artıq dəqiq işləyən atom saati hazırlayıblar. Bu saat 16 milyard il ərzində dəqiq vaxt göstərməyə qadirdir və həmin müddətdə onun cəmi bir saniyə xəta etmək ehtimalı var. AZƏRTAC TASS informasiya agentliyinə istinadla xəbər verir ki, professor Hidetosi Katorinin rəhbərliyi altında Tokio universitetinin mütəxəssislər qrupu tərəfindən hazırlanan qurğunun əsasına mənfi 180 dərəcəyə qədər soyudulmuş stronsium atomlarından ibarət matrisa daxildir. O, lazer şüalarından ibarət optik qəfəsə qoyulub. Vaxt intervalları isə bu kimyəvi elementin udduğu işıq tezliyi ilə ölçülür. Bu qurğu öz dəqiqliyinə görə hazırda istifadə olunan və "etalon" sayılan atom saatlarını min dəfədən də çox üstələyir. Hidetosi Katorinin sözlərinə görə, onlar yaxın gələcəkdə vaxt ölçüsünün beynəlxalq standartlarına yenidən baxılacağına və ixtiralarının elm aləmində fəxri yerlərdən birini tutacağına ümid edirlər.

ELAN

M.Əzizbəyov adına Təcrübə-Sınaq Zavodunun hüquqi şəxs kimi qeydə alınması və rəsmi fəaliyyətin icarəyə verilməsi barədə şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycanda ilk dəfə!

585 Daşınan şəhər telefon xidməti
Şəhər-kənd arasındakı rəqəmsal uçurum darmadağın edildi!

585-xxxx telefon nömrələrinə sahib olun, özünüzü Bakıda hiss edin!

- ✓ İnternetdən bütün bələdiyyə xidmətlərinə bir kliklə çıxın
- ✓ Bütün xidmətləri Azərbaycanın bütün bölgələrində istifadə edə bilərsiniz
- ✓ Mobil şəbəkəyə keçməklə dərəcəli xidmətlərə çıxış əldə edə bilərsiniz

CDMA simsiz rabitə xidmətində

QIZIL
nömrələr

15
Aylıq abunə haqqı

QIZIL NÖMRƏLƏR
099 212 11 11
099 212 11 12
099 212 11 13
099 212 11 14
099 212 11 15

1012-122 QAYNAR XƏT
zənglər pulsuzdur

* CDMA şəbəkəsi Bakı şəhəri daxil olmaqla respublikanın bölgələrini əhatə edir.

SƏS

Son səhifə

27 noyabr

Ronaldo "Mançester Yunayted"ə qayıda bilər

"Mançester Yunayted" in keçmiş baş məşqçisi Aleks Ferqyusson "Real" in forvardı Kriştiano Ronaldonun Premyer Liqaya qayıtması ilə bağlı danışıqların növbəti raundunu keçirib. "Marca"nın verdiyi xəbərə görə, hazırda İngiltərə nəhənginin rəhbərliyinin məsləhətçisi vəzifəsində çalışan mütəxəssis noyabrın 9-da Londonda Ronaldonun filminin premyerası zamanı portuqaliyalı ilə görüşüb və onu qayıtmağa inandırmağa çalışıb. Qeyd edilir ki, Ferqyusson daha öncə martda Çempionlar Liqasında keçirilən "Real" - "Şalke" ilə oyundan sonra Ronaldo və onun agentləri Jorje Mendeşlə danışıq aparmışdı. Ronaldonun xidmətində həmçinin PSJ maraqlıdır. Hətta Paris klubunun onun üçün 120 milyon avrosundan keçməyə hazır olduğu bildirilirdi. Ancaq Mendeş açıqlamasında vurğulamışdı ki, Ronaldonun PSJ-yə transferi mümkün deyil. Ronaldonun vaxtilə "Sportinq" dən "Mançester Yunayted"ə gəlişini məhz Ferqyusson təşkil edib.

Orxan Səfərov Qran-prinin bürünc medalını qazanıb

Koreya Respublikasının Jeju şəhərində keçirilən Qran-pri yarışının ilk günü Azərbaycan cüdoçuları üçün uğurlu olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, milli komandamızın üzvü Orxan Səfərov turnirin bürünc medalını qazanıb. 60 kq çəki dərəcəsində yarışan cüdoçumuz Qran-priyə Tayvan təmsilçisi Yunq Vey Yanq və ispaniyalı Fransisko Harriqosa üzərində qələbə ilə başlayıb. Səfərov daha sonra komanda yoldaşı İlqar Müşkiyevlə qarşılaşıb. Müşkiyev isə buna qədər Belçika cüdoçusu Senne Uins və Valide Hyarı mübarizədən kənarlaşdırıb. Cüdoçularımızın duelinə Səfərov qalib ayrılıb. Yarımfinalda təmsilçisi Boldbatar Hanbata (Monqolustan) uduzan idmançımız bürünc medal uğrunda döyüşdə Venesuela təmsilçisi Havyer Quedsedən güclü olub. Müşkiyev isə təsəlliverici görüşdə Braziliya cüdoçusu Erik Takabataka məğlub olub. Digər təmsilçimiz, 66 kq çəki dərəcəsində çıxış edən Nicat Şixəlizadə mübarizəyə ikinci turdan, Belçika idmançısı Kennet van Qensbeki məğlub edərək qoşulub. Daha sonra o, macarıstanlı Bens Zamboriyə qalib gəlib. Dördüncü finalda Qazaxıstan təmsilçisi Azamat Mukanova qarşı görüşdə Şixəlizadə rəqibindən üstün olsa da ciddi zədələnib. Görüşü zədəli olaraq davam etdirən Nicat yarımfinala çıxma bilməyib. Buna görə də, cüdoçumuz təsəlliverici görüşə də qatılmayıb.

"Lokomotiv" "Alyants Ştutqart" klubuna qalib gəlib

Bakının qadın voleybolçulardan ibarət "Lokomotiv" komandası Çempionlar Liqası yarışları çərçivəsində növbəti oyununu keçirib. AZƏRTAC xəbər verir ki, turnirin üçüncü turunda "Lokomotiv" Azərbaycan Voleybol Mərkəzində Almanyanın "Alyants Ştutqart" klubunu qəbul edib. Türkiyəli baş hakim Nurper Özbarın idarə etdiyi oyunun ilk hissəsi "Lokomotiv" in 25:18 hesabı üstünlüyü ilə başa çatıb. Qarşılaşmanın ikinci hissəsində "Lokomotiv" çətinlik çəkmədən qələbə qazanıb - 25:17. "Lokomotiv" üçüncü seti də öz xeyrinə başa vurub - 25:18. Beləliklə, görüş "Lokomotiv" in 3:0 hesabı qələbəsi ilə yekunlaşıb. Çempionlar Liqası yarışlarının "A" qrupunda mübarizə aparan "Lokomotiv" ilk görüşdə "Dinamo Kazan" a 1:3 hesabı ilə məğlub olsa da, Bakının "Azərreyl" komandasına 3:1 hesabı ilə qalib gəlib.

İbrahimoviç: "Qvardiola adam deyil"

İsveç millisinin və PSJ-in futbolçusu Zlatan İbrahimoviç növbəti dəfə qalmaqallı açıqlama verib. Qol.Az-ın məlumatına görə, CNN-ə müsahibəsində çalışdığı baş məşqçilərdən danışan 34 yaşlı forvard Xosep Qvardiola haqda deyib: "Onun barəsində çox danışmaq istəmirəm. Bircə onu deyə bilərəm ki, Qvardiola adam deyil". İbrahimoviç karyerası ərzində çalışdığı ən yaxşı məşqçilərin Joze Mourinyo və Karlo Ançelotti olduğunu söyləyib: "Ançelotti möhtəşəm məşqçi və gözəl insandır. Mourinyo isə dərin zəkaya sahibdir".

4 komanda diskvalifikasiya olundu

AFFA İntizam Komitəsi 4 komandanı aşağı yaş qrupları üzrə liqalardan kənarlaşdırıb. Goal.az xəbər verir ki, bunlar Yardımlı "Dinamo" sunun U-14 və U-13, "Lerik Zirvə" nin U-14 və "Sərhədçi" nin U-13 komandalarıdır. Onlar müvafiq liqalarda 3-cü dəfə oyunlara çıxmadıqları üçün diskvalifikasiya ediliblər. Ümumiyyətlə, ötən həftə U-14 liqasında 4, U-13 liqasında 2, U-11 liqasında 4, U-10 liqasında 3 oyunda komandaların iştirak etməməsi, yetersiz olmaları və ya limitin pozulması səbəbindən texniki məğlubiyyətlər qeydə alınıb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500